

J&T 98

Green Deal žije

Hned v počátku válečného konfliktu na Ukrajině se v českých médiích začaly objevovat titulky Green Deal je mrtev. Není to však pravda.

strana 10

Přišel čas svěrenských investičních fondů?

České rodiny se stále více zajímají o vhodné uspořádání rodinného majetku. Nelze opomínat investiční a institucionální způsob, jak uchopit rodinnou strukturu.

strana 12

Betonový skok

I v letošním vydání Art Indexu obsadila první místo Eva Kořátková. Skokankou je pak Anna Hulačová, která ze z konce první stovky propracovala za pět let do první desítky.

strana 20

Adam Tomis: Investorům otevíráme svět J&T a posouváme je dále, do roviny spoluvlastnictví

Jít bok po boku, ve společnosti lídrů česko-slovenského byznysu, a spoluinvestovat do jejich osobních a výjimečných projektů, tak by se dal charakterizovat J&T ARCH INVESTMENTS. Fond, se kterým má finanční skupina J&T velké plány.

strana 4

Vzpruhu trhu by přinesl klid zbraní a pozitivní výsledková sezóna

I pro duben bude tématem číslo jedna ukrajinský konflikt. Nadále platí, že jakékoliv smírné kroky vedoucí ke klidu zbraní by trh oceňoval v prvotní reakci pozitivně a naopak oznámení dalších sankcí či jiných obdobných kroků bude trh vnímat negativně.

Z dlouhodobějšího pohledu se dění na Ukrajině již zapsalo a bude zapisovat do nepříznivého ekonomického vývoje přinejmenším Evropy, resp. do výkonnosti jednotlivých firemních sektorů. Tento faktor je důležité mít na zřeteli při dalším investičním rozhodování.

„Dlouhodobějším faktorem, který vnímáme, že se stále více začíná na trhu promítat, je růst výnosů

dlouhodobých státních dluhopisů téměř napříč celým světem. Důvodem je zvýšené inflační očekávání a reakce centrálních bank, které svým obratem k měnovému utahování ovlivňují již i dlouhodobé sazby. Růst dlouhých sazeb působí nepříznivě na hodnoty investičních aktiv. Další zvýšení zmíněných sazeb může nepříznivě působit na finanční aktiva,“ uvádí Milan Vaníček, ředitel odboru analýz finančního trhu.

ECB ROZHODNE O POKRAČOVÁNÍ KVANTITATIVNÍHO UVOLŇOVÁNÍ

ECB stihne ještě zasedání v dubnu. Zaměří se zejména na to, jestli ECB bude ukončovat své QE již ve třetím kvartálu, či nikoliv. Od toho se rovněž mohou odvíjet očekávání na růst úrokových sazeb. Prozatím jsou komentáře členů ECB přinejmenším rozporuplné a je jasné, že uvnitř

bankovní rady dochází k diskuzím, zda začít utahovat měnovou politiku kvůli inflačním tlakům, či být více obezřetní kvůli očekávanému zhoršení ekonomického vývoje, mimo jiné i z důvodu války na Ukrajině. „Naznačení více jestřábiho pohledu by bylo negativním signálem pro riziková aktiva,“ upozorňuje Milan Vaníček.

FED ZVYŠUJE ÚROKOVÉ SAZBY

Fed, který nás už několik měsíců připravoval na ukončení kvantitativního uvolňování (někdy nazývaného jako tisk peněz), v březnu program opravdu ukončil. Dále se pustil do procesu zvedání úrokových sazeb a svou rétoriku posunul ještě více jestřábiím směrem. Nyní trh vidí jako hotovou věc, že po březnovém zvýšení o 0,25 procentního bodu zvýší sazbu na každém dalším zasedání a předmětem spekulací je, na kterém to bude o 0,5 procentního bodu.

Obecná poučka zní, že zvyšování sazeb není pro akcie dobrou zprávou, nicméně tento vztah působí na jednotlivé sektory a tituly s různou intenzitou. Nejzranitelnější jsou tzv. růstové akcie, které se ve valuaci opírají zejména o budoucí zisky, až firma více „vyroste“. „Velmi často sem patří technologické společnosti, které jsou sice zásadní pro další rozvoj ekonomik, ale při vyšších aktuálních úro-

Upozornění / Informace a propagační sdělení uvedená v J&T NOVINÁCH nejsou analýzami investičních příležitostí ani investičními doporučeními, nejsou ani veřejnou nabídkou na koupi či úpis investičních nástrojů ve smyslu zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, stejně tak nepředstavují nabídku k nákupu či prodeji investičních nástrojů. Výkonnost v minulosti ani očekávaná výkonnost v budoucnosti nejsou spolehlivým ukazatelem skutečné budoucí výkonnosti. Očekávaná budoucí výkonnost je založena na předpokladech, které nemusí nastat. Investoři jsou povinni se o výhodnosti investic do jakýchkoli investičních nástrojů rozhodovat samostatně, a to na základě náležitého zvážení ceny, případného nebezpečí a rizik, jejich vlastní investiční strategie a finanční situace. S investováním je spojeno riziko kolísání aktuální hodnoty investované částky a výnosů z ní a není tak zaručena návratnost částky původně investované. Pro kalkulaci čistého výnosu musí investor zohlednit poplatky placené dle platného ceníku. Zdanění závisí na osobních poměrech investora a může se měnit. Na www.jtbank.cz jsou zveřejněny dokumenty podrobně popisující charakter, výhody a rizika související s produkty (prospekt, statut, klíčové informace pro investory,...) a informace o pobídkách ve vztahu k poskytování investičních služeb Bankou. **Vydává J&T Banka, a. s.** / editor: Monika Veselá / kontakt: jtnoviny@jtbank.cz / www.jtbank.cz

kových sazbách jsou jejich aktuální nízké zisky, či dokonce ztráty nekompromisně méně atraktivní. Někdy se v kontrastu s nimi uvádějí tzv. hodnotové akcie, které se charakterizují vysokým růstem tržeb a zisků, ale zpravidla větší stabilitou, pravidelnou ziskovostí a mnohdy vyplácenou dividendou, která je schopna konkurovat vyšším úrokovým sazbám," vysvětluje Marek Ševčík, portfolio manager J&T Investiční společnosti.

Při sledování indexů a zpráv se zdá, že americké trhy zažívají velmi turbulentní období. Nicméně při pohledu pod pokličku indexů je vidět, že na hodnotových akciích se toho tolik neudálo. „Mezi jednotlivými sektory a styly investování jsou nůžky rozerveny a domníváme se, že tato situace bude pokračovat," uvádí Marek Ševčík.

OČEKÁVÁ SE DALŠÍ POSÍLENÍ ČESKÉ KORUNY

V prvních dnech ruské invaze ovládla evropské trhy riziková averze. Zde zpravidla reagují dynamičtěji lokální měny ve srovnání s eurem. Do 24. 2. se česká koruna pohybovala okolo úrovně 24,5, aby potom v řádu dnů kurz vystoupal (CZK oslabila) na dohled hranice 26,0. Oslabení koruny působí na naši ekonomiku proinflačně, proto ČNB i oficiálně komunikovala intervenci za účelem zabránit dalšímu oslabení. „To v tuto chvíli hodnotíme jako okamžitou reakci, každopádně je zde zásadní širší rámec, kdy situace na Ukrajině ještě dále podpořila inflační tlaky, které se Česku nevyhnou. Česká národní banka tak zřejmě bude muset více zpřísnit měnovou politiku," říká Ševčík.

Dříve trh považoval za psychologickou maximální hranici pro základní úrokovou sazbu úroveň 5,0% (aktuální úroveň). V posledních týdnech nás ale začali členové bankovní rady připravovat na další zvyšování. Z oficiální komunikace ČNB se zdá, že po (v tuto chvíli) úspěšné intervenci by se raději ČNB z trhu stáhla a preferovaný je kanál zvyšování úrokových sazeb směrem k úrovni 6,0% a možná výše. „V nás to vyvolává obavy o budoucí výkon české ekonomiky a čím dál intenzivněji vyvstává otázka, zda se intervenovat dále na měnovém trhu a bojovat tak s dováženou částí inflace, nejeví jako účinnější kanál," popisuje Marek Ševčík.

Pro investice je ale nyní zásadní ochota a schopnost ČNB dále utahovat monetární politiku v porovnání s ECB. „Zde jsou podle nás nadále šance na straně české měny. Naše dluhopisová portfolia vždy měnově zajišťujeme, proto se k této myšlence chováme jako k investičnímu nápadu," uvádí Marek Ševčík.

FIRMY ZVEŘEJNÍ VÝSLEDKY ZA PRVNÍ KVARTÁL

Duben bude rovněž o výsledkové sezóně za první kvartál roku 2022. Investoři budou sledovat, jak se firmám daří přenášet inflační tlaky na své zákazníky a zda je tím dotčena poptávka. Tedy opětovně budou sledovaná nejen samotná čísla, ale především výhledy, kde bychom čekali návrat větší obezřetnosti vzhledem ke stávající konstelaci. Výrazně opatrnější budou firmy ze starého kontinentu, kde bude silně rezonovat válečný konflikt na Ukrajině. „Celkově jsme k výsledkům za první kvartál poměrně opatrní, avšak výrazný ústup od pandemického vlivu by měl výsledky podporovat," konstatuje Vaníček.

Při sledování indexů a zpráv se zdá, že americké trhy zažívají velmi turbulentní období.

DUBNOVÝ VÝHLED

I v dubnu zůstávají analytici v obezřetném módu a očekávají, že s pokračováním vojenské invaze na Ukrajinu budou akciové indexy pod přinejmenším výraznější volatilitou. „Očekáváme, že vedle válečného konfliktu se vrátí zpět důraz na vývoj dlouhodobých sazeb, který může nepříznivě ovlivňovat nejen riziková aktiva. Na druhou stranu konkrétně pro duben může být jistou vzpruhou výsledková sezóna, která podpořila akcie v předešlých kvartálech," dodává Milan Vaníček. ■

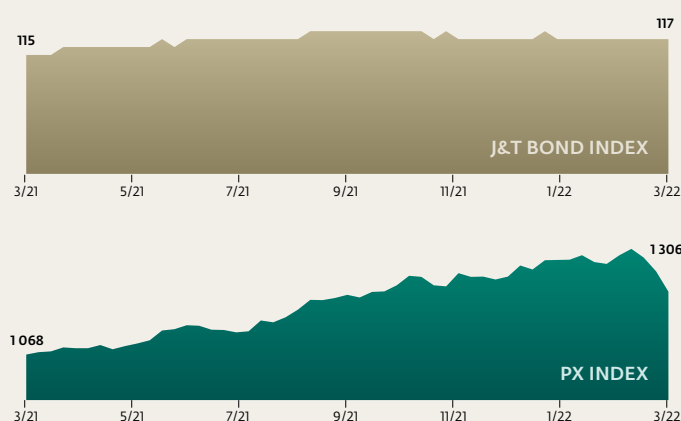
Připraveno analytiky J&T Banky

Z finančních trhů...

data platná k 31. 3. 2022

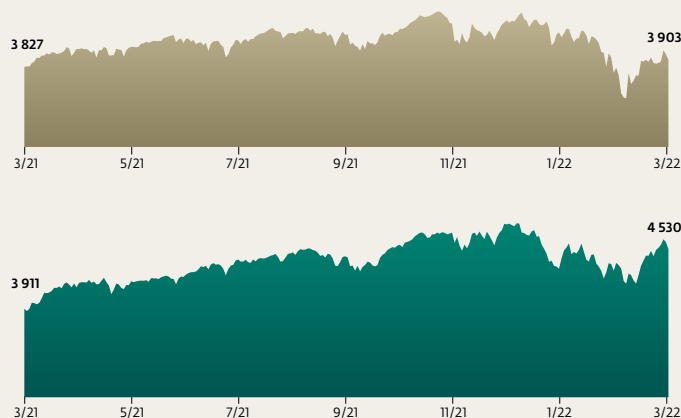
PODÍLOVÉ FONDY

	CENA PL	ZHODNOCENÍ ZA MĚSÍC	ZHODNOCENÍ ZA ROK	ZHODNOCENÍ OD ZALOŽENÍ P. A.
J&T Money CZK	1,405	0,5 %	0,6 %	3,6 %
J&T High Yield MM CZ	1,617	-0,5 %	1,1 %	4,2 %
J&T FLEXIBILNÍ	1,461	-3,0 %	-3,4 %	2,5 %
J&T Bond CZK	1,507	-2,0 %	-0,9 %	4,0 %
J&T Opportunity CZK	4,082	2,2 %	14,0 %	6,6 %
J&T KOMODITNÍ	0,688	11,5 %	42,0 %	-3,3 %
J&T RENTIER Fund A1 – CZK	1,234	-0,6 %	8,0 %	7,1 %
J&T DIVIDEND Fund A1 – CZK	1,422	-1,8 %	12,1 %	12,1 %
J&T Life 2025	1,231	-1,4 %	-0,2 %	2,7 %
J&T Life 2030	1,326	0,3 %	2,9 %	3,7 %
J&T Life 2035	1,368	2,1 %	5,2 %	4,1 %

STÁTNÍ DLUHOPISY

		1 MĚSÍC	12 MĚSÍCŮ	5 LET
ČR – 10Y	3,82	77 bp	187 bp	296 bp
Německo – 10Y	0,55	64 bp	90 bp	24 bp
USA – 10Y	2,34	67 bp	73 bp	1 bp

SMĚNNÉ KURZY

		1 MĚSÍC	12 MĚSÍCŮ	5 LET
USD/EUR	1,11	1,4 %	6,0 %	0,8 %
CZK/EUR	24,4	3,1 %	7,0 %	-2,0 %
CZK/USD	22,1	1,7 %	1,0 %	-2,7 %

KOMODITY

		1 MĚSÍC	12 MĚSÍCŮ	5 LET
Ropa (Brent) – USD/bbl	108	-1,2 %	60,0 %	96,4 %
Zlato – USD/oz	1 937	-0,8 %	11,6 %	54,5 %
Měď – USD/t	10 375	5,0 %	18,1 %	77,7 %

DÁ

Adam Tomis: Investorům otevíváme svět J&T a posouváme je dále, do roviny spoluvlastnictví

Jít bok po boku, ve společnosti lídrů česko-slovenského byznysu, a spoluinvestovat do jejich osobních a výjimečných projektů. Tak by se dal charakterizovat J&T ARCH INVESTMENTS, fond se kterým má finanční skupina J&T velké plány. Podle Adama Tomise, investičního ředitele J&T Finance Group, je fond hned z několika důvodů na českém trhu unikátní. „Je výsledkem naší dlouhodobé investiční filozofie a posouvá investory ke spoluvlastnictví,“ říká hned v úvodu našeho rozhovoru.

Adam Tomis

Jako investiční ředitel J&T je odpovědný za nebankovní investice skupiny. Je členem představenstva společnosti J&T Capital Partners a zastává také pozice v dozorčích radách společností Tatry mountain resorts, EP Global Commerce či CZECH MEDIA INVEST.

Jak byste charakterizoval fond J&T ARCH INVESTMENTS?

Jádro našeho podnikání je bankovníctví, tedy naše bankovní skupina, ze které se v průběhu 25 let existence stala velmi unikátní křížovka příležitostí a dost možná největší poskytovatel růstového kapitálu v česko-slovenském regionu. Poskytujeme v různých formách financování širokému spektru velkých, zejména domácích podnikatelů. Celé řadě z nich jsme pomohli vyrůst v regionální nebo evropské lídry svých oborů. Zmínit můžu například Energetický a průmyslový holding (EPH), CPI, Tatry mountain resorts nebo Rohlík.

Postupem času se z mnohých našich klientů stali blízcí přátelé a z nás pak zcela přirozeně nejen financující instituce, ale mnoho lidí ze širší rodiny J&T se stalo spoluvlastníky v jejich firmách. J&T ARCH INVESTMENTS tak vlastně představuje logickou genuzi těchto vztahů. Má za cíl v určité podobě zrcadlit rodinný majetek vlastníků širší skupiny J&T, což do značné míry determinuje i to, jak a do čeho investuje. Bez nadsázky by se dalo říct, že jeho prostřednictvím se investorům otevírá náš svět.

Čím konkrétně je podle vás unikátní?

Investovat spolu s celou řadou významných jmen česko-slovenského byznysu nestačí? (*směje se*). Ve fondu jste na jedné lodi spolu s podnikateli, kteří mají silný track-record v budování úspěšných firem a vydělávání peněz. Navíc investice směřují převážně do projektů, které nejsou běžně dostupné nebo jsou dosažitelné jen pro omezený okruh velkých institucionálních investorů.

Díky J&T ARCH INVESTMENTS, fondu kvalifikovaných investorů, se investoři mohou stát součástí léty budovaných partnerství J&T a investovat do příležitostí, ke kterým by se na běžném trhu nedostali. V portfoliu fondu jsou i společnosti, které nejsou veřejně obchodované. Prostřednictvím fondu ale mají investoři možnost podílet se na jejich úspěchu.

Více na <https://jtarchinvestments.cz>.

Ojedinelé je také obchodování na pražské burze, jsme jediný lokální fond, který je likvidní. Od našeho vstupu na burzu v květnu 2021 do konce roku byly eurová a korunová investiční třída číslo šest a sedm z pohledu denních obchodovaných objemů na pražské burze (*pozn. red.: včetně akcií*). To znamená, že denně se v průměru obchodovalo s akciemi v hodnotě 15 až 25 milionů korun v každé třídě. Díky obchodování na burze netrpí J&T ARCH INVESTMENTS neduhem jiných fondů investujících do private equity. V nich se upíšete na určitou dobu a v podstatě nemáte možnost, jak před jejím uplynutím z investice vystoupit.

Hned v úvodu jste řekl, že fond posouvá investory dále, od „pouhé“ investice ke spoluvlastnictví. Jak si to vysvětlit?

Jak již jsem uvedl výše, ve fondu spoluinvestujete s lídry česko-slovenského byznysu do jejich osobních a výjimečných projektů. Stáváte se zkrátka v jistém smyslu jejich partnery podobně, jako jimi je J&T.

A co přesně to znamená v praxi?

Pro investory fondu má partnerství dvě roviny. Tou první je, že každý z našich partnerů, který investice na denní bázi řídí, má v cílových projektech vlastní majetek, někdy dokonce jeho velmi podstatnou část. Jinými slovy má „vlastní kůži ve hře“. To samo o sobě zabezpečuje, že partner bude dělat v každé situaci, co je v jeho silách, pro to, aby se jeho investici, a tím pádem i investici J&T ARCH INVESTMENTS, dařilo nejlépe, jak to je jen možné.

Druhá rovina spočívá v tom, že s investicí do fondu stoupáte po bok J&T, jejíž rodiny mají do fondu nebo konkrétních projektů nějakou formou také zainvestováno. To pro změnu zajišťuje, že i o ta partnerství, na která fond sází, by mělo být velmi dobře postaráno. Navíc tím, že těchto partnerství má J&T celou řadu, vzniká přirozená diverzifika-

ce. A to je vlastně další unikum a v mých očích naprosto klíčová výhoda fondu. Nevím o nikom, kdo by něco podobného na českém trhu nabízel.

Jak byste charakterizoval investory, pro které je fond vhodný?

Podle mě prakticky každý, kdo má dlouhodobý majetek v řádu milionů korun a hledá způsob, jak jej ochránit a zhodnotit, by měl o J&T ARCH INVESTMENTS vážně uvažovat. Z dat, která máme k dispozici, mimo jiné vidíme, že v průměru česká dlouhodobá investiční portfolia, a to včetně portfolií klientů J&T Banky, trpí tím, že obsahují nepoměrně velký podíl fixně úročených instrumentů, jako jsou dluhopisy nebo směnky. Našimi typickými investory jsou tak klienti, kteří si uvědomují, že toto není optimální a že dnešní situace může navíc snadno vyústit v to, že inkasované úroky nebudou dlouhodobě pokrývat ani míru inflace. Dále jsou to klienti, pro které jsou akciové trhy svou povahou příliš volatilní, stejně jako investoři, kteří hledají diverzifikační doplněk ke svému akciovému portfoliu.

Vy sám máte ve fondu zainvestováno?

Ano, mám. Pokud mám říkat investorům, že je fond unikátní a že mají dát do hry vlastní peníze,

J&T ARCH INVESTMENTS

zhodnotil za rok 2021 majetek o více než 12 %

Portfolio fondu se ve čtvrtém kvartálu vyvíjelo v souladu s očekávanými. Investiční činnost J&T ARCH INVESTMENTS byla charakterizována konsolidací a navýšením investic do již existujících pozic.

Největší transakce provedené fondem ve čtvrtém čtvrtletí se uskutečnily v prosinci. Za zhruba 4,8 miliardy korun byly dokoupeny investorské investiční akcie fondu J&T ALLIANCE, čímž byla navýšena nepřímá investice fondu ve společnosti J&T CAPITAL PARTNERS. Investice byla provedena v souladu s dlouhodobou strategií udržovat významnou pozici fondového kapitálu právě v investorských investičních akciích fondu J&T ALLIANCE.

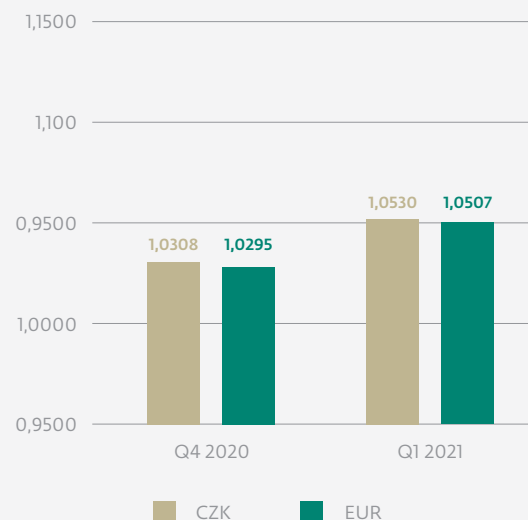
veho kapitálu právě v investorských investičních akciích fondu J&T ALLIANCE.

DALŠÍ ÚSPĚŠNÉ AKVIZICE

V průběhu listopadu realizovala společnost J&T CAPITAL PARTNERS hned tři akvizice. V první z nich odkoupila podíl (44%) ve společnosti EC Investments,

kteří investuje do firem podnikajících v sektoru e-commerce a částečně též malo- a velkoobchodu. Mezi její investice patřily mj. podíly v e-commerce skupině Mall Group a logistické firmě WEDO, cenovém srovnávači Heureka, internetovém prodejci potravin Košík.cz nebo společnosti FAST ČR, prodejci spotřební elektroniky a domácích spotřebičů.

VÝVOJ CENY AKCIÍ
VYHLAŠOVANÝ ČTVRTLETNĚ
INVESTIČNÍ SPOLEČNOSTÍ
ZA POSLEDNÍ ROK K 31. 12. 2021

Další úspěšnou akvizicí J&T CAPITAL PARTNERS byla investice do nepřímého 25% podílu ve společnosti SUPRATUC2020, společného podniku s přední španělskou maloobchodní skupinou Eroski, která v Katalánsku a na Baleárských ostrovech provozuje maloobchodní

myslím, že je logické mít tam i ty svoje. Ale jen kvůli tomu jsem tam neinvestoval. (smích)

Která investice ve fondu vás nejvíce překvapila nebo potěšila?

V investičním světě obecně nemám moc rád překvapení. Osobně mi přijde, že překvapení znamená, že jsme po cestě něco nevyhodnotili tak úplně dobře. Proto se budu raději držet toho, co mě potěšilo, toho je za poslední rok určitě víc. Velkou radost mi například udělalo, že se Rohlík stal prvním českým jednorozcem a my jsme byli u toho. Kolegům z J&T IB and Capital Markets se podařilo spolu s partnerem dobudovat a velmi dobře prodat špičkové logistické projekty v Mošnově a Nošovicích. Pozitivní zprávou pro mě byl i úspěšný exit z Mall Group.

J&T ARCH INVESTMENTS zatím investuje do několika vybraných sektorů. Plánujete jejich počet rozšiřovat?

Nepochybně ano, ale je potřeba říct, že spíše, než v intencích sektorů přemýšlíme v intencích partnerů, se kterými investujeme. Pochopitelně se díváme i na to, jak portfolio fondu vypadá z pohledu sektorů, ale primární pro nás je, s kým investici děláme a jaký s ním máme vztah.

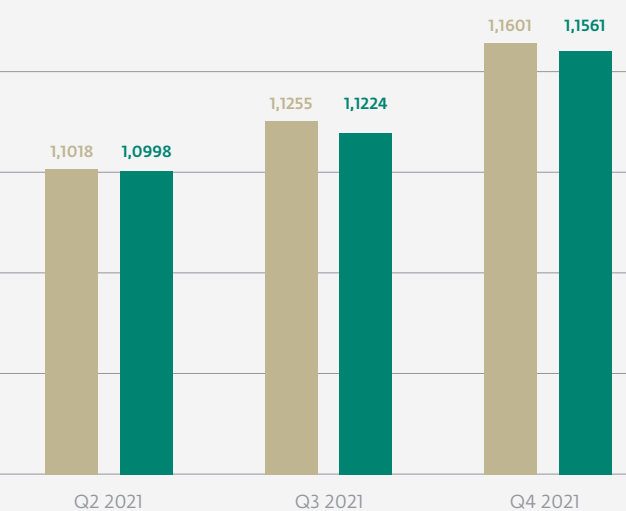
Obdobně jako pro sektory platí tato logika i pro geografické zaměření. Investujeme a pomáháme růst zejména velkým jménům česko-slovenského byznysu. Vzhledem k tomu, že se zpravidla jedná o špičky svých oborů, je logické, že jim v nějaký čas začal být domácí trh malý a rozhodly se expandovat do zahraničí. Tak jak jdou do Evropy a do světa oni, jdeme s nimi dále i my.

Myslím, že velmi dobře to lze demonstrovat na vztahu J&T a Patrika Tkáče s Danielem Křetínským. Danovi se za posledních deset patnáct let podařilo z EPH vybudovat přední evropskou

energetickou skupinu. Z ryze české firmy se díky zahraničním akvizicím stal významný hráč v národních energetikách celé řady evropských zemí. Sídli sice v Praze, ale dávno není jen českou firmou. Kromě růstu samotného EPH se navíc v čase vyvíjí i Danovo investování a přemýšlení o diverzifikaci vlastního majetku. Osobně jsem přesvědčený, že ještě před pár lety jsme si vůbec nemysleli, že spolu s ním budeme investovat nejen do energetiky, ale i do maloobchodu, médií, logistických firem nebo e-commerce. A to nejen v Evropě, ale dokonce i v USA. Přesto jsme rádi, že se to děje. ■

Obchodovat lze i na pražské burze

J&T ARCH INVESTMENTS svým investorům umožňuje dva druhy obchodování s investičními akciemi. Kromě běžného nákupu přes pokyn k úpisu je možné akcie obchodovat denně i na pražské burze. Zatímco cena přes pokyn odpovídá ocenění majetku fondu investiční společností a zpětný odkup akcií může být zatížen odkupními lhůtami nebo srážkami, cena na burze je dána očekáváním trhu, transakce nicméně proběhne bez čekání na termín zpětného odkupu a bez případných výstupních srážek.

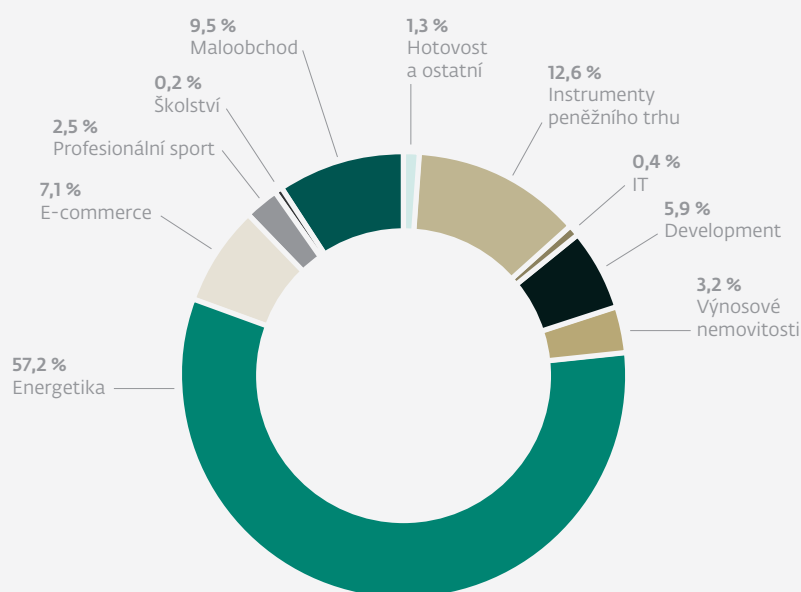
Výnosy jsou uváděny v hrubých hodnotách. Výnos pro investora v cizí měně se může zvýšit nebo snížit v důsledku kolísání měnových kurzů.

síť prodejen. Poslední provedenou investicí byla akvizice 44% podílu ve společnosti 1890s holdings, která vlastní 99,9% podíl ve fotbalovém klubu AC Sparta Praha a 26,98% podíl v anglickém fotbalovém klubu West Ham United. ■

J&T ARCH INVESTMENTS v číslech

- Fond za rok 2021 téměř ztrojnásobil objem spravovaných aktiv na sumu 13,1 miliardy Kč.
- Za uplynulý rok zhodnotil vlastní kapitál připadající na jednu investiční akcii o 12,54% v případě korunové třídy, hodnota jedné akcie tak ke konci roku činila 1,1601 Kč.
- V případě eurové třídy došlo ke zhodnocení o 12,29% na hodnotu 1,1561 eur za jednu akcii.
- Mezikvartálně se fond zhodnotil cca o 3%.

SLOŽENÍ PORTFOLIA FONDU K 31. 12. 2021 DLE SEKTORŮ

Michal Semotan: S nákupem ruských akcií bych měl nyní morální problém

Po začátku invaze na Ukrajinu ztratily ruské akcie obchodované na západních burzách i 90 % své hodnoty. Zároveň v Rusku zůstala skoro měsíc zavřená tamní burza. Na otázky, kdo na válce vydělal a zda se vyplatí i dnes investovat do ruských akcií, odpovídá portfolio manažer J&T Banky Michal Semotan. „Ruské akcie si koupit můžete, jsou nesmyslně podhodnocené. Ale morálně bych s tím měl problém a dělat to nebudu,“ vysvětluje.

Jak finanční trhy zareagovaly na ruskou invazi na Ukrajinu?

Byl to šok. Sám jsem byl přesvědčený, že se nic takového nestane. Celozemní intervenci nečekalo mnoho lidí ani na trzích. Evropské indexy klesly hned po otevření o čtyři až pět procent. Burzy v USA otevřely také dole, ale akcie se velmi rychle dostaly zpět na původní hodnotu a Amerika zavírala v prvních dvou dnech invaze dokonce v plusu.

Jak je to možné?

Bylo totiž vidět, že investoři dokážou jasně rozlišovat, co je ten region, který bude událostmi postižený. Pro americké trhy to byl krátkodobý otřes způsobený otřesem z války, ale v uvozovkách to reálné dopady na Spojené státy nemá. Dodnes to vidíme i na tom, že index S&P 500 je za poslední měsíc v plusu zhruba pět procent. Zatímco Evropa jen odmazala většinu svých ztrát.

I to bylo překvapení

Částečně. Ale musíme si uvědomit, že pořád existují některé segmenty ekonomiky, jejichž akcie znamenaly propad a budou na tom špatně i v následujících měsících. Ekonomické sankce jsou účinná, ale dvousečná zbraň, s níž jsme si potrhali byznysové vztahy s Ruskem. Také na území Ukrajiny je řada producentů součástek pro evropský průmysl, především automobilky. Zde došlo kvůli bojům na území Ukrajiny k výpadkům výroby a rychle není tyto dodavatele čím nahradit.

Jak se jako investor připravujete na to, že může být válka?

Kdybych já čekal válku, tak se okamžitě zbavím všech ruských akcií. Zkusil bych si také spekulaci proti lokální měně, tedy zde proti rublu. Nebo shortoval akcie a indexy. Ale já ji nečekal.

Měli jste nějaké ruské akcie v portfoliích, která spravujete?

Celkem tři pozice. Drželi jsme akcie Gazpromu, společnosti Norilsk Nickel, která vyváží nikl

a palladium, a pak malou pozici ve společnosti Rushydro. To je firma, která se stará o vodní elektrárny v Rusku. Byly to všechno akcie nakoupené ne přímo v Rusku, ale na burze v Londýně.

Jaká byla reakce těchto akcií na invazi Ukrajiny?

První reakcí byly propady mezi 35 až 40 procenty. Prodal jsem proto pozici na Norilsk Nickel zhruba při třicetiprocentním poklesu. Pro sebe jsem si to zdůvodnil tak, že jako soukromá společnost s majitelem blízkým prezidentu Putinovi dříve nebo později skončí na sankčním seznamu. U Gazpromu jsem si naopak řekl, že to je společnost, kterou i přes válku budou potřebovat obě strany. Rusové budou potřebovat dolary, Evropa zase plyn.

Můžou západní sankce zmrzačit ruský finanční sektor ještě víc?

Můžeme Rusko doodstříhnout od SWIFTu, ale nepředpokládám, že se to stane. My potřebujeme zaplatit za ruský plyn a Moskva zase mít možnost splatit splátky svého dluhu. Z mého pohledu jsou však finanční sankce dostatečné. Ono zmrazení části ruských finančních rezerv je také bezprecedentní krok. Něco takového nepamatuji. Dál se dá jít už jen cestou zákazu importu ruských komodit jako plyn a ropa. Jenže to není tak jednoduché.

Proč?

Řekněme, že zakážeme ropu z Ruska. Reálně si tím vyrobíme problém i v Česku, protože zhruba

Kdyby skutečně došlo ke změně režimu a do Kremlu přišla nová garnitura, která ukončí válku na Ukrajině a bude vstřícnější vůči Západu, tak všechny ruské akcie vyskočí o desítky procent. V současné době jsou totiž ruské akcie tak podhodnoceny, že to je až trochu nesmyslné.

To se ale ukázalo jako chyba.

Bohužel. Během tří dnů londýnská burza obchodování s ruskými akciemi suspendovala, ale mezitím se akcie Gazpromu propadly o více než devadesát procent. Jednou se to může vrátit zpět, ale bude to trvat.

Kdo na válce na Ukrajině na akciových trzích vydělal?

Aktuálně můžeme říct, že lidé, kteří měli na začátku invaze volné prostředky a při prvních propadech nakupovali akcie bank a průmyslu. V plusu jsou taktéž lidé, kteří drželi a drží mimoruské těžaře ropy a další komoditní společnosti. A investoři do zbrojařského průmyslu.

polovinu spotřeby u nás tvoří ruská ropy a některé rafinerie jsou nastaveny jenom na ruskou ropu. A tahle ropa má jiné složení, takže my nemůžeme ze dne na den najednou dovážet ropu třeba ze Západu, protože ji nedokážeme zpracovat. Něco takového nejde změnit za den. A dovedeme si představit, jak by to pak vypadalo na pumpách.

Vy sám jste investoval před válkou do ruských akcií. Proč?

Rád bych předem řekl, že jsou na trzích lidé, kteří rovnou řeknou, že na nic ruského nesáhnou. Já to respektuji. Ale když jsem si analyzoval věci týkající se různých firem, tak jsem si všiml, že ruské akcie byly svým způsobem vždy o něco levnější. Jenže tu

Michal Semotan

Aktivní investor a zároveň portfolio manažer J&T Investiční společnosti, kde se věnuje správě akciových portfolií. Na trzích se pohybuje dvacet let, mnoho let jako burzovní makléř a právě akcie ho baví nejvíce.

Opravdu?

Je to nemožné. Maximálně, že byste znal nějakého tamního brokera. Tím si taky minimalizujete ztráty. Navíc když se podíváme na objemy obchodu třeba u akcií Gazpromu, tak vidíte velké obchody těsně před a na začátku války.

Jinými slovy lidé kolem Putina věděli, co přijde, a zbavili se akcií.

Upřímně? Nevylučoval bych to.

Co může pomoci ruským akciím?

Nejen tamním akciím, ale celému Rusku může v rámci mezinárodního byznysu pomoci změna režimu. Běžní lidé to samozřejmě nezvládnou. Chtělo by to kooperaci oligarchů a bezpečnostních složek. To už ale hodně spekulujeme.

Nebo Rusko vrátí zpátky do hry benevolence politiků.

I to se může stát, ale upřímně doufám, že v Česku se něčeho takového nedočkáme.

Vyplatí se teoreticky i teď investovat do ruských akcií?

V první řadě si musíme říct, že ruské akcie jsou velice levné. Ale také podstupujete svoje vlastní morální riziko. Zvláště u firem, které nejsou čistě soukromé, ale s podílem státu. Fakticky si s jejich akciemi totiž kupujete podíl na režimu, který drtí sousední zemi. Do toho já jít nyní nechci, mám s tím pochopitelně obrovský problém. To říkám na rovinu. Ale řekněme si upřímně jednu věc.

Jakou?

Kdyby skutečně došlo ke změně režimu a do Kremle přišla nová garnitura, která ukončí válku na Ukrajině a bude vstřícnější vůči Západu, tak všechny ruské akcie vyskočí o desítky procent. Ten byznys nezmezil, on funguje dál, Gazprom těží plyn a posílá ho do Evropy atd. V současné době jsou ruské akcie tak podhodnoceny, že to je až trochu nesmyslné. Navíc vidíte, že komoditní akcie jdou v posledních dvou letech nahoru. Pokud by někdo spekuloval, že se tak v budoucnu stane, a realizoval v Moskvě nákupy ruských akcií, musí se vnitřně porovnat s tím, že kupuje firmy, které jsou nyní součástí státu, který provádí ostřelování ukrajinských měst. Proto já čekám a do ruských akcií bych šel až po změně režimu v Rusku. ■

Autor: Michael Durčák pro magazín Reportér

„slevu“ máte zase vykoupenou politickým rizikem spojeným s Putinovým režimem. A v minulosti nebyly sankce vůči Rusku nikdy tam přísné jako dnes.

Platilo to i po anexi Krymu?

Ano, ten diskont se ještě prohloubil. Když navíc zvažujete nějakou investici, tak berete v potaz fakticky všechno, a když se podíváte na čísla ruských firem, jednalo se často o firmy zvyklé pracovat v sankčním prostředí. Takže byly už teď kapitálově silné atd. Ruské firmy tedy působí velmi silně – nejsou zadlužené, mají vysoké marže, vyplácí solidní dividendu a obchodují s produktem, o nějž bude poptávka a který jen tak nevyschne. Navíc jde o strategické suroviny, jinými slovy za ropu a plyn vždy dostanete zapláceno. Takže ruské akcie byly z tohoto pohledu skutečně levné. Zhruba na polovinu nebo třetinu toho, za co byste pořídili podobné firmy do portfolia ze Západu.

Budete příště uvažovat jinak?

Určitě. Při diverzifikaci portfolia mi to dávalo smysl a byl jsem ochoten zhruba tři až čtyři procenta portfolia orientovat tímto směrem. V budoucnu ale budu ještě více zvažovat podobně rizikové investice.

Chápu komoditní společnosti, ale proč byly pro někoho atraktivní akcie Sberbank?

I my jsme měli v lednu nakoupenou Sberbank a v lednu jsme na tom nakonec hezky vydělali. Nicméně opět jde o to, že ta banka je v paramet

trovém srovnání v konkurenci jiných bankovních domů v západní a východní Evropě tou bankou, která vytváří největší zisk a další věci. V základu působila silně a byla levně naceněná. Je to podobně jako Gazprom a další firmy, byť je pravdou, že banka je vždy rizikovější aktivum, protože v případě ekonomických sankcí přijdou navíc banky na řadu jako první. Samozřejmě čím víc se napětí eskalovalo, tím větší riziko bylo.

Moskevská burza zavřela 25. února a pak byla znovu otevřena pro nákup dluhopisů federální vlády až 21. března. Bylo takové opatření k něčemu?

Určitě. Úplně jednoduše se díky uzavření vyhnete té největší panice v prvních dnech války, kdy nikdo neví, co bude. Šoku jako takovému se nevyhnete nikdy, ale nebude tak výrazný a nebude hned vidět na cenách akcií. Fakticky si ale tímto krokem kupujete čas. Buď se vám bude dařit na bojišti, nebo třeba budete mít možnost zavést nějaká další regulatorní opatření.

Takže ruská burza se nepropadla tak výrazně jako třeba ta v Londýně...

Přesně. Teď už je ruská burza otevřená pro obchodování s cennými papíry a akcie aktuálně spadly zhruba o deset až dvacet procent. To je obří rozdíl oproti ztrátě hodnoty devadesát procent, jako když jsme se bavili o akciích Gazpromu v Británii. Ale ani my se na tu burzu nedokážeme dostat jako investiční banka.

Green Deal žije

Hned v počátku válečného konfliktu na Ukrajině se v českých médiích začaly objevovat titulky Green Deal je mrtev. Mělo tím být řečeno, že plán transformace evropské energetiky, v překladu „Zelená dohoda“ pro Evropu, jejímž cílem je postupně snížit emise až k úplné klimatické neutralitě, padl, je na lopatkách a už nedává smysl se jím dál zabývat. Není to však pravda.

Zdrojem těchto prohlášení jsou spíše prvoplánoví skeptici tohoto evropského návrhu na transformaci evropské energetiky než ti, kteří o energetice přemýšlejí v dlouhodobějším kontextu a připouští změny.

Samozřejmě že celý plán má v sobě mnoho chyb, nelogických předpokladů a možná i některá nevhodná nastavení. Není pochyb, že projde ještě mnoha úpravami a dost možná i zklamáními z rychlosti technolo-

gického vývoje, na který hodně spoléhá.

To, co je ale potřebné říci na úvod tohoto textu, je jasné sdělení: „Green Deal žije.“ Ano, žije, a to i v době, kdy

bude v energetice nutné připustit, že se musí na čas do hry ve velkém vrátit špinavé uhlí nebo že se ještě nějakou dobu budeme muset spolehnout na jiná přechodná řešení, mezi něž patří i plyn.

Ono totiž pro evropskou a potažmo i českou energetiku neexistuje moc jiných řešení. Nyní to bude možná jen jasnější. Když odhlédneme od politického náboje, který Green Deal kvůli EU a u nás ne úplně oblíbeným EU institucím a jejich reprezentace bohužel získal, věcná stránka celé záležitosti je jasná. Evropa nemá a nebude mít energetické suroviny. Nemá dostatek svého uhlí, nemá ani plyn a současně dává větší důraz na ekologii, než se zatím připouští kdekoli jinde na světě. Z toho vyplývá, že nutně musí hledat cesty, jak se zbavit své závislosti na dovozu energetických komodit z nestabilních, nespolehlivých destinací a naopak rychle najít domácí řešení.

OTEVÍRAJÍ SE NOVÉ MOŽNOSTI TRANSFORMACE

Když ale i v energetice EU vidíte už často nad únosnou úroveň přebujelou byrokracii, cesta ke změně nebude lehká, a už vůbec ne levná. Po velmi levné předešlé dekádě, orámované extrémně bídou rentabilitou provozu větší části energetických zdrojů hluboko pod přijatelnou úroveň, bez šance na přirozenou obnovu, přijde období o dost dražší. Otevrou se tím ale nové možnosti na skutečnou transformaci. Teď už nepůjde o transformaci energetiky z rozmaru, v ideologickém pojetí Německa, ale transformaci nutnou a nyní už i vynucenou. Velkým rizikem v tomto směru pro nás všechny i budoucnost evropské energetiky jsou politici. Energetika se v Evropě stala součástí politiky a té chybí dlouhodobá zodpovědnost, naopak jí často vévodí populismus, krátkodobé nezodpovědné kroky a často i nebezpečné regulace nabourávající přirozené procesy změn.

Speciálně v Česku pochopení této situace přináší ještě další problém. Jedinou strategií české energetiky z rukou našich politiků, a to napříč politickým spektrem, je dlouhodobé sdílení veřejností podporovaného rozvoje jaderné energetiky. Tato hra se tu hraje už patnáct let, aniž by nastal zřetelnější pokrok. Dodnes nemáme řešení, jak takové investice financovat, jak prosadit naše představy v rámci EU, jejímiž jsme členy, jak říci daňovým poplatníkům a voličům, kolik to vlastně bude stát a jaká jsou s tím spojená rizika. To drží jadernou energetiku falešně na výsluní, a tak se točíme dlouhá léta v kruhu.

Mezitím se ale mnohé zásadně změnilo. Třeba stav finalistů o dostavbu Jaderné elektrárny Temelín z roku 2014, tj. společnosti Westinghouse a Rosatom, ukazuje, že zrušení tendru byla pro Česko zřejmě velká klika. Jejich jiné projekty započaté v té době zkrachovaly, další se násobně zdražily a časově se zásadně zkomplikovaly. To přivedlo i existenční problémy samotné společnosti Westinghouse do 2017 vlastněné velkou korporací Toshiba, od které po bankrotu v roce 2018 vše odkoupila kanadská private equity společnost s mnoha finančními partnery z oblasti penzijních a podílových fondů, bank a životních pojišťoven, což úplně nevypadá na pokračování

jaderných dobrodružství z předchozích období. Ruským státem vlastněný Rosatom se zase celosvětově znemožnil v probíhajícím válečném konfliktu. I kvůli tomu velmi pravděpodobně skončí další jaderné projekty v EU jako finský Hanhikivi a maďarský Pakš.

trhu, jako je Česko. Aktuálně není evropská ani naše energetika v situaci, kdy můžeme patnáct až dvacet let čekat, zda se projektu Jaderné elektrárny Dukovany podaří překonat veškerá rizika a zda bude pasovat do moderní distribuční soustavy budoucnosti.

Green Deal žije. Ano, žije, a to i v době, kdy bude v energetice nutné připustit, že se musí na čas do hry ve velkém vrátit špinavé uhlí nebo že se ještě nějakou dobu budeme muset spolehnout na jiná přechodná řešení, mezi něž patří i plyn.

Český politik se za patnáct let neodhodlal pochopit fakta, která charakterizují boom velkých jaderných zdrojů v druhé polovině dvacátého století, kdy Evropa dala vzniknout téměř dvěma stům reaktorům, zatímco nyní za poslední čtvrtstoletí bylo nových projektů více zastaveno a odloženo, než se reálně staví a než jich bylo uvedeno do provozu. Ty projekty, které staví (a je jich na prstech ruky) mají značné problémy, což samozřejmě není náhoda a nelze to jen tak odbýt tím, že to se Česka netýká a nebude týkat. Selhání se totiž týká i světových jaderných velmocí, jako jsou USA, Francie nebo i Británie.

Přitom nejde o zpochybňování jaderné technologie jako takové. Ta, myslím, prokázala a i do budoucna bude provazovat, že je a bude součástí energetiky včetně té evropské a má v ní nezastupitelnou roli. Pokud Evropa připustí prodloužení životnosti stávajících bloků na minimálně šedesát let, mohou být právě tyto bloky nosným prvkem změny. Do budoucna ale mamutích bloků, tj. nad výkon 1100 MW, bude asi vznikat minimum, jasná sázka směřuje na modulární menší výkony.

Vlastně nejde ani o to, zda v Česku postavíme jeden nový blok jaderné elektrárny v Dukovanech, nebo ne. Z pohledu energetiky a energetických potřeb Česka to totiž nic neřeší, jen to navyšuje dlouhodobá rizika a tlumí možnosti dalších segmentů energetiky, bere lidský, finanční potenciál, a to zvláště na tak malém

GREEN DEAL BUDE JINÝ NEŽ DŘÍVE

Změny, nastavení energetické politiky musí přijít rychleji, a to v horizontu nejpozději pěti let. Právě toto totiž současný válečný konflikt na Ukrajině jasně ukazuje. O směru je dávno rozhodnuto. Green Deal žije, i když bude jiný než dříve. Bude mnohem reálnější, bude muset vytěsnit ideologický přístup EU a pružně reagovat na reálný vývoj na trhu včetně investic do nových technologií. Dominantní bude pro naši energetiku pokračující trend decentralizace, tj. přiblížení výroby místu spotřeby, a to napříč technologiemi. Rychlejší rozvoj obnovitelných zdrojů, první fázi solárních elektráren a schopnost akumulace.

Zemní plyn z Ruska můžeme časem nahradit jen diverzifikací odběrů z jiných destinací, posílením schopnosti EU nakupovat, přijímat a distribuovat LNG plyn na světových trzích. Do budoucna se může prosadit vodík. Současně nezbyvá než věřit, že v horizontu deseti patnácti let zařadí i jaderná energetika, která v maximální možné míře vyhoví přicházejícím změnám i zvýšení požadavků na bezpečnost. ■

Michal Šnobl
Energetický poradce J&T
a minoritní akcionář ČEZ

Přišel čas svěřenských investičních fondů?

Téma svěřenských fondů se v posledních letech dostalo do popředí zájmu řady českých rodin, které se začaly více zajímat o vhodné uspořádání rodinného majetku. Poptávka po tomto typu struktur rostla i v souvislosti s pandemií, k atraktivitě přispívá rovněž zvyšující se finanční vzdělání a potřeba aktivního přístupu k zabezpečení na stáří.

Vedle klasického svěřenského fondu však často zůstává nepovšimnuta možnost uchopit rodinnou strukturu investičním a institucionálním způsobem. Na takovou variantu pamatuje zákon o investičních společnostech a investičních fondech, který umožňuje pořídit si vlastní investiční fond svěřenského charakteru.

Co může být výhodou takové cesty? „Především možnost obsadit roli svěřenského správce institucí, která představuje v porovnání s fyzickou osobou u klasického fondu přece jen robustnější a času odolný prvek. Navíc institucí podléhající přísné regulaci finančního světa, disponující licencí investiční společnosti a dohlížené Českou národní bankou,“ vyjmenovává Ondřej Horák, výkonný ředitel AMISTA investiční společnosti. A tím výčet přínosů nekončí.

Mezi další ochranné mechanismy, o které jde u generace vytvářeného majetku obzvláště, patří role depozitáře. Tím je opět finanční instituce, která monitoruje činnost fondu a kontroluje, aby nedocházelo k chybám, či dokonce záměrnému nerespektování pravidel, která jsou stanovena zakladatelem fondu v jeho statutu. A nad potřebnou transparentností dále bdí povinný auditor.

Investiční společnost jako správce svěřenského fondu přináší zakladateli především jistotu robustnosti a zastupitelnosti. Disponuje dostatečně širokým týmem lidí, má za-

vedené interní postupy a mimo jiné i vlastní systém vnitřní kontroly, který hlídá její jednání v zájmu klienta.

AKTIVA JSOU PRAVIDELNĚ PŘECEŇOVÁNA

Investiční princip svěřenského fondu se projevuje také v pravidelném přeceňování aktiv na tržní hodnotu. Všichni zúčastnění tak mají přesný pohled na aktuální hodnotu majetku a cenných papírů, které jim fond vydal. V investičním fondu je totiž každý obmyslený současně investorem a ve fondu musí mít minimálně 1 milion korun. „Dostává se tím pod plášť ochrany České národní banky, ale na druhou stranu je finanční hranice a komplikovanější režim u nezletilých potomků pro rodinné fondy bohužel určitým omezením. Doufáme, že se v této části ještě dočkáme změn,“ říká Ondřej Horák.

FOND TVOŘÍ JEN INVESTIČNÍ AKTIVA

Na rozdíl od klasického svěřenského fondu se ten investiční může zaměřit pouze na investiční aktiva. Osobní auto do něj tak vložíte jen v případě, že se bude jednat o sběratelský kousek. Ostatní běžná aktiva jako obrazy, cenné papíry, peníze, nemovitosti, zlato, účasti ve firmách nebo třeba pohledávky už žádné omezení nemají. „Ostatně jedním z cílů svěřenského fondu je vyplácení příjmů z majetku beneficiům, takže dává smysl zaměřit se na investiční majet-

tek, který je schopen takové příjmy vytvářet“ konstatuje Horák.

SERVIS ZAJIŠŤUJE ADMINISTRÁTOR

Oceňování aktiv a vydávání cenných papírů fondu jsou jedny z činností, které pro investiční fond zajišťuje specializovaný administrátor, kterého u běžného svěřenského fondu nenajdeme. Administrátor také reportuje, vytváří výroční zprávy a vyplácí výnosy obmysleným, kte-

J&T Family Office

J&T Family Office se primárně zaměřuje na multigenerační správu majetku, jeho zachování a distribuci, zohledňuje vztahy mezi rodinnými příslušníky a proniká až do úplných drobností každodenního fungování rodiny. Zahrnuje jak investice, ochranu majetku a jeho strukturování či lifestyle management, tak třeba facility a property management.

JAK SE LIŠÍ INVESTIČNÍ SVĚŘENSKÝ FOND OD TOHO KLASICKÉHO

- vzniká pouze smlouvou
- role správce zastává instituce, o servis se navíc stará administrátor
- dalším stupněm kontroly je depozitář
- tvoří ho jen investiční aktiva, která jsou pravidelně přeceňována na tržní hodnotu
- obmyšlení jsou zároveň investory fondu
- je pod ochranou ČNB
- finanční aktiva se daní 5% sazbou

Ondřej Horák, výkonný ředitel AMISTA investiční společnosti

rým současně poskytuje informační servis. Dále se stará o řadu administrativních činností fondu a zajišťuje plnění jeho daňových povinností.

ROZDÍLNÉ DANĚNÍ

Oba typy svěřenských fondů mají odlišný režim daně z příjmů. Zatímco pro svěřenský fond podle občanského zákoníku platí daň ve výši 19%, investičního fondu se týká sazba 5%, ale pouze v případě, že se zaměřuje na finanční aktiva. V ostat-

ních případech je zdanění stejné, devatenáctiprocentní.

JSOU TU I DALŠÍ ROZDÍLY

Jaké jsou další rozdíly oproti běžnému svěřenskému fondu? „Ten investiční může vzniknout pouze smlouvou, nemůže být zřízen pro případ úmrtí zakladatele. S ohledem na regulaci finančního sektoru, pod kterou navíc spadá, je registrován v seznamech České národní banky. Klasický svěřenský fond může mít

více správců, investiční jen jednoho, a to právě uvedenou investiční společnost,“ popisuje Ondřej Horák.

V obou režimech je naopak stejné, že zakladatel může být současně obmyšleným a že obmyšlených neboli beneficentů může být více. Oba typy fondů se dají použít pro obdobné situace, zejména slouží pro ochranu a rozvoj rodinného majetku nebo jako nástroj pro elegantní řešení dědického uspořádání a nástupnictví ve firmách.

„Uvažujete-li o vytvoření svěřenské struktury, máte tedy v České republice dvě cesty. Při volbě je dobré pamatovat na popsané rozdíly, dobře promyslet, jakou životní situaci chcete jako zakladatel řešit a ujasnit si směřování na co nejdéle dobu. Neváhejte se také svěřit do rukou profesionálů, kteří vám pomohou o věcech vhodně uvažovat. Přece jen, chystáte se uspořádat majetek, který má vašim blízkým sloužit po generaci,“ dodává Ondřej Horák. ■

Světový pohár ve skocích bude opět v plné parádě

Letošní ročník mezinárodních parkurových závodů pořádaný Equine Sport Centrem v Olomouci se pojede v červnu na úrovni tří hvězd opět pod označením J&T Banka CSI3*-W Olomouc. Stavění překážek se ujme elitní stavitel parkurových kurzů Bernardo Costa Cabral.

„Pevně věříme, že po třech letech proběhne vše tak, jak jsme byli zvyklí v minulosti, a všichni si závody maximálně užijí. Vracíme se do kategorie tříhvězdičkových závodů a celý mítink se pojede pod hlavičkou generálního partnera, kterým je opět J&T Banka,“ uvádí majitelka areálu a prezidentka závodů Barbora Hubáčková.

O tuto vrcholnou parkurovou událost v Olomouci bývá tradičně velký zájem nejen mezi jezdci, ale také mezi diváky. Ochozy kolbiště jsou zejména poslední den zaplněny do posledního místa. I tentokrát by vedle hlavní soutěžní úrovně CSI3*-W měly proběhnout soutěže CSIYH1* pro mladé koně, CSIJ-A pro juniory a CSIU25-A pro jezdce do 25 let.

STAVBA PARKURŮ MĚ VŽDY ZAJÍMALA, ŘÍKÁ CABRAL

Pořadatelům Světového poháru J&T Banka CSI3*-W Olomouc se pro letošní ročník, který se koná ve dnech 22. až 26. června, podařilo získat další výraznou tvář. Úlohy stavitele parkurů, jež je pro úspěch mítinku jedna z klíčových, se ujme Bernardo Costa Cabral. Sedmačtyřicetiletý Portugalce je stavitelem s nejvyšší čtyřhvězdzovou kvalifikací Mezinárodní jezdecké federace (FEI). Sám od devíti let jezdil na koni a závodil, ale brzy se odklonil právě k práci stavitele. Bernardo absolvoval školení FEI v rámci olympijských her 2008 v Pekingu, respektive v Hong Kongu, i v roce 2012 v Londýně. Sám pak připravoval parkury pro olympiádu mládeže, kterou v roce 2018 hostilo Buenos Aires.

„Od té doby, co jsem byl juniorský jezdec, mě stavba parkurů moc zajímala. Příprava kurzů mi připadala velmi atraktivní. Velký vliv na mě měl stavitel Bob Ellis. Když začal jezdit do Portugalska, bylo mi čtrnáct let,“ vzpomíná Bernardo Costa Cabral. Za svou kariéru připravil parkury v mnoha zemích světa. Zmínit můžeme třeba Spojené státy americké, Kanadu, Spojené arabské emiráty, Velkou Británii, Španělsko, Polsko nebo samozřejmě domovské Portugalsko. Závodů, na nichž se jako stavitel podílel, byly desítky.

Bernardo absolvoval školení FEI v rámci olympijských her 2008 v Pekingu, respektive v Hongkon-

Bernardo Costa Cabral

Sedmačtyřicetiletý Portugalce je stavitelem s nejvyšší čtyřhvězdzovou kvalifikací Mezinárodní jezdecké federace (FEI). Sám od devíti let jezdil na koni a závodil, ale brzy se odklonil právě k práci stavitele. Bernardo absolvoval školení FEI v rámci olympijských her 2008 v Pekingu, respektive v Hong Kongu, i v roce 2012 v Londýně. Sám pak připravoval parkury pro olympiádu mládeže, kterou v roce 2018 hostilo Buenos Aires.

gu, i v roce 2012 v Londýně. Sám pak připravoval parkury pro olympiádu mládeže, kterou v roce 2018 hostilo Buenos Aires. Při práci v olomouckém Equine Sport Centru mu budou asistovat brazilský stavitel Leandro Balen, který je držitelem tříhvězdzové kvalifikace. Pro organizátora olomouckých závodů, jež jsou zařazeny do seriálu Světového poháru, pracuje každoročně také Robert Smékal, který jako asistent hlavního stavitele nebude chybět ani letos.

„Změny course designerů v Olomouci vnímám pozitivně. Já se na to dívám samozřejmě optikou stavitele. Pro mě je to paráda, jelikož pět dní v kuse jsem v úzkém kontaktu s některou z hvězd našeho oboru. Sleduji, jak se chová a jak přemýšlí nad jednotlivými kurzy,“ říká Robert Smékal.

Nejraději prý vzpomíná na spolupráci s Olafem Petersenem, který byl do Olomouce pozván v letech 2014 až 2016. V roce 2017 ho nahradil Peter Schumacher, který se této roli v Equine Sport Centru zhostil i v roce 2018. Speciální osobností pak byl v roce 2019 Ital Uliano Vezzani, s jehož prací se jezdci setkávají při prestižní sérii Global Champions. Oblíbený je mezi jezdeckou komunitou v České republice a na Slovensku Chorvat Eduard Petrovič. Ten byl stavitelem při CSI v Olomouci v roce 2020. Vloni pak na tento mítink zavítal irský stavitel Alan Wade.

„Kromě Olafa moc rád vzpomínám na Uliana, a to i díky jeho naprosté bezprostřednosti. Olomoucké kolbiště, které je dost malé, dokázal opticky zvětšit. Ukázal, že se tam dají udělat i jiné nájezdy. Probíral jsem s ním i naprosté detaily, jako například

když postavil řadu skoků do oblouku. Ptal jsem se ho, proč byl jeden skok o deset centimetrů víc šikmo. Řekl, že když tam jezdcí pojedou rovně, bude to pro ně širší a udělají spíš chybu. Když naopak vyjedou větší oblouk, nestihnou pravděpodobně čas a dostanou penalizaci. Opravu to bylo pro mě velmi poučné," prozradil Robert Smékal.

Letos bude mít tedy možnost seznámit se s Bernardem Costou Cabralem. „V České republice jsem ještě nikdy nebyl a moc se tam těším. Slyšel jsem o vaší zemi tolik skvělých věcí,“ lichočí Bernardo, který ani neměl ještě příležitost spolupracovat s nikým z České republiky. Seznámit se bude muset i s českými jezdci. „Osobně žádného neznám, ale viděl jsem jich pár již skákat na mých kurzech. Máte mnoho mladých talentů. Už se těším, až vaše jezdce uvidím jezdit a lépe je poznám,“ dodává. ■

Pět dní plných závodního napětí

Dějištěm CSI3*-W Olomouc bude již podeváté jeden z nejmodernějších a nejlépe vybavených jezdeckých areálů ve střední Evropě – Equine Sport Center Olomouc. J&T Banka je opět generálním partnerem světového poháru v parkurovém skákání. Na akci jako tradičně pozve i své klienty.

22.–26. června 2022

Lazecká 576/81, 779 00 Olomouc

Josef Bolf: Válka se v umění odrazí. Ale jinak, než si nyní umíme představit

Patří mezi vyhledávané umělce tuzemských sběratelů. Jeho díla se objevují v nejprestižnějších tuzemských výstavních síních, je pravidelným účastníkem výstavního projektu J&T Banka Art Index Pop-up a v současnosti můžete jeho dílo obdivovat v galerii Magnus Art nebo do konce dubna v bratislavské Galerii White & Weiss.

Jak vidí Josef Bolf české sběratelské prostředí a jak se podle něj projeví pandemie či válka na Ukrajině v umění? „Pandemie se na tvorbě podepsala. Lidé se začali více zavírat doma, stranit se. Když jsme se o tom bavili se studenty, padl takový obraz, že se lidé na svět dívali jakoby klíčovou dírkou ven. V pracích studentů se to projevilo větší intimitou, byl tam častější eskapismus. Ale na odraz této války je zatím brzy,“ prozrazuje umělec.

Na výstavě Radost, vášně, posedlost! v galerii Magnus Art máte obraz nazvaný Your memory is not you. Z jakého období vaší tvorby je?

Tento obraz vznikl pro výstavu Tušení stínu, která byla od září 2019 do ledna 2020 v Národní galerii. Pamatuju si, že to byl jeden z prvních obrazů, se kterým se návštěvník výstavy setkal. Ten obraz určitým způsobem reaguje na můj starší obraz, který se ale nedochoval, který jsem zničil.

Zničil?

Rozřezal jsem ho na menší a vystavil třeba jen část. Pro výstavu v Národní galerii jsem ten zničený obraz zrekonstruoval a toto je výsledek. Jsou na něm prvky, které na tom kdysi existujícím obrazu byly, ale jsou třeba využity jinak. Je to taková zvláštní hra s pamětí, vnímáním. Proto i ten název, který paměť svým způsobem problematizuje, naznačuje ono vytrácení, které je paměti vlastní.

Ono jde o dost netradiční dílo i z technického hlediska.

Tak já tuto metodu využívám častěji. Jde o olejomalbu, která je postupně zakrývána dalšími vrstvami barev a pak v těch vrstvách vyškrabávám další motivy. Jde o jakousi inverzní malbu, kdy se vlastně spíše ubírá, než že by se přidávala malba pro vytvoření tvarů, motivů.

V galerii Magnus Art je obraz vystaven jako součást sbírky soukromého sběratele, konkrétně Michala Richtra. Jak se obraz do sbírky dostal?

Michal si obraz zamluvil ještě před zmíněnou výstavou v Národní galerii. Kvůli mé nerozhodnosti o něj projevila zájem ještě jeden sběratel, ale nakonec jej získal Michal. My se s Michalem znali už dříve, on je velmi sofistikovaný sběratel, který nad uměním dlouho přemýšlí.

Váš obraz tu je ve společnosti Staré ryby od Jaroslava Róny a Nervous Tree od Krištofa Kintery. O tomto „celku“ Michal Richtr mluví i v katalogu, kde říká, že podvědomě cítí, že ta díla patří k sobě, ačkoli je kupoval postupně v rámci mnoha let. Vnímáte také tento celek?

Vždy budou mít podobné celky nějakou souvislost. Jaroslav Róna v tomto díle pracuje s mytologií, která se vždy dotýká našeho vědomí, vnímání, paměti... A už jste u mého obrazu. Zároveň mají jakousi nejasnou figuraci, u Róny jde o antropomorfizaci ryby, u mě zase najdete opak, kde se lidské figury či jejich části přelévají do určitých zvířecích podob. Můžeme mluvit také o ikonografii, která je částečně křesťanská, ale také ještě starší. S Krištofem jsme zase generačně plus minus podobně, takže není překvapivé, že jdeme podobnými směry. Oba nás zajímá třeba určitá nahodilost, alternativa ve vyjadřování, takže spolu máme podobná spíše východiska a směry než konkrétní vyjádření.

Mluvil jste s Michalem o tom, čím jej obraz oslovil?

Určitě to byl příběh obrazu, ale také kompozice. Ale myslím, že jej zaujalo i to, že obraz funguje jinak zblízka a jinak zdálky. Z dálky občas obrazy působí abstraktně, zblízka se pak vyjevují zcela konkrétní motivy. Zase jsme u té již zmíněné hry s vnímáním.

A možná také určitá ponurost, která je pro vaši tvorbu docela podstatnou emocí.

Rozhodně ten obraz tímto vyzněním zapadá do jedné části mé tvorby, ale mělo by zaznít, že

ta tmavost, černota, často vychází z technologií, s nimiž zrovna pracuji. Dlouho jsem používal tuš, černé barvy, díky čemuž můžu právě pracovat s tou inverzní malbou. Domnívám se, že vnímání mých obrazů a jejich označování za depresivní či deprimující souvisí právě s tou barevností. Ale samozřejmě pracuji s motivy, které se třeba špatně popisují slovy, těžko se interpretují. Jde o sny, nikoli ale jejich ilustrace, možná právě tato obtížnost zachytit onu snovost v některých divácích vyvolává onu tíseň.

Je tato emoční skladba pro sběratele překážkou? Nebo jednodušeji: setkal jste se s tím, že sběratel o vaše dílo neměl zájem, protože na něj působilo depresivně?

Většinou to je u lidí, kteří se sběratelstvím začínají. Ti mohou mít tendenci volit umění, které je řekněme barevnější. Ale že bych čelil tomu, že by si nějaký sběratel vyloženě rozmyslel nákup kvůli smutnému vyznění obrazu, to se nestalo.

Poznáte na sběrateli, který k vám přijde do ateliéru, co si nakonec vybere?

Ono spíš záleží, co mám zrovna rozpracované nebo hotové. Ale jsou lidé, kteří přijdou několikrát, zajímá je, jak se jednotlivé práce vyvíjejí a skutečně se postupně rozhodují. Trvá to třeba i rok, než si skutečně vyberou. Ale zpět k původní otázce: ne, to nepoznám.

Jak je pro vás důležitý vztah se sběrateli?

Z mnoha důvodů jsou tyto vztahy důležité. Pro mě je důležitá například úroveň sbírky, do níž má mé dílo zamířit. Jsem rád, když jde o dlouhodobé sbírky, a ne že se to dílo takřikajíc otočí za měsíc dál. To, že někdo vynaloží čas a peníze za mé dílo, je prostě velké ocenění. Jsem také raději, když to dílo je někde vystaveno, žije, dostává se do styku s jinými díly, ale hlavně lidmi, kteří to dílo vnímají, sledují. Když jsou díla někde zavřená a nejsou vidět, tak neexistují.

Josef Bolf

Patří mezi nejvýznamnější umělce generace vyrůstající v normalizačních sedmdesátých a osmdesátých letech. V této době byla hrozba studené války stále aktuální – stejně jako dozvuky černobylské jaderné katastrofy – tedy události, které tehdejší společnost do značné míry definovaly. Bolf vystudoval AVU, kde jej učili Jiří Načeradský, Vladimír Kokolia a Vladimír Skrepl. Během studia na AVU absolvoval také zahraniční stáže v Kongsthögskolanu ve Stockholmu a na Staatliche Akademie der Bildenden Künste in Stuttgartu. Na AVU se po několika letech vrátil, tentokrát jako vedoucí Ateliéru malířství III. V aktuálním žebříčku současných umělců Art Index je na 16. příčce.

Tvorba Josefa Bolfa je často popisována termíny jako temná, depresivní, stejně tak ale i nostalgická či melancholická. Na jeho plátnech a grafikách se často setkáváme s dětmi či dospívajícími zasazenými do prostředí městských sídlišť nebo do jakési apokalyptické, destruované krajiny, ve které jsou obklopeny podivnými až snovými tvory. Mnohokrát se v jeho malbě objevují jednotlivá zákoutí odkrývající postupně, čímž se malba stává ještě tajemnější. Z dálky dokonce může působit velmi abstraktně. Teprve přistoupíme-li blíže a zadíváme-li se pozorněji, z plátna začínou vystupovat konkrétní motivy a figury.

Takže prodávat do depozitáře se vám nechce?

Takto to úplně nelze brát. To už je provozní věc. Já jsem to myslel tak, že je pro obraz a jeho život důležité, aby ho někdo vnímal, protože tím vznikají nové významy nad rámec těch, které do něj vložil umělec. Vznikají zážitky, emoce, autenticita. Samozřejmě jsem rád, když si sběratel moje dílo skutečně vystaví, je skvělé, když se povede vystavit takto část sbírky na výstavě v galerii, což tomu dává další význam. Není také nepodstatné, že v dobrých rukách se dané dílo i třeba v depozitáři daleko méně ničí.

Jak vůbec prožíváte to, že ve chvíli prodeje váš vliv na dílo do velké míry končí?

Dřív jsem to neřešil vůbec, až v posledních letech se snažím se sběrateli ošetřit řadu věcí. Hlavně to,

aby bylo možné dané dílo zapůjčit na výstavu, zároveň mít právo vědět, když oni s ním mají nějaké úmysly.

Ale například mít podíl z následných prodejů, jak se objevuje například u digitálního umění, to tady zatím nefunguje, předpokládám.

Funguje to u aukcí, což se ale týká spíš jiných autorů, a hlavně jejich dědiců. Že bych měl příjmy ze soukromých prodejů, to tedy ne. Ale když zmiňujete digitální umění, tak i v souvislosti s ním ve smlouvách zdůrazňuji klauzuli, že autorovi zůstávají různá práva včetně digitální reprezentace.

Zaujalo vás NFT? Zkoušel jste si něco vymintovat?

Zaujala mě myšlenka, jak lze i digitální umění eternalizovat, ačkoli ten termín je poněkud absurdní a nikdo neví, co bude. Ale žádné jsem neudělal.

Váš kolega Jiří Černický poměrně přesně označil české sběratelské prostředí za konzervativní. Souhlasíte?

Je to konzervativnější prostředí, ale to platí pro české prostředí obecně. Je to trochu maloměšťácké. Lidé tu rádi zaujmou určité společenské postavení a umění je prostředkem k jeho utvrzení a deklaraci. Součástí toho je, že je vždy zájem hlavně o „ověřené umělce“. Ale určitě jsou sběratelé, kteří se tomu vymykají, ti větší pracují s celým segmentem umění. U menších sběratelů je ta konzervativnost pochopitelná. U mě mají sběratelé zájem hlavně o malby a kresby. Je pravda, že když se prodával můj film, zájem byl ze strany institucí.

Umění vždy platilo za dlouhodobou investici, ale v posledních letech se zdá, že se to mění a i z něj je téměř spekulativní statek. Vnímáte to také, třeba tím, že by rostl počet sběratelů?

Pozoruji různé projevy, které zmiňujete, a nejde jen o jednotlivce, už existují také společnosti, které se tím žijí. Ale neumím to takto jasně, nebo spíš jednoduše interpretovat, jak to tvrdíte vy. Možná jde o přirozenou evoluci sběratelského prostředí u nás. Já pamatuji doby, kdy tu byl jediný sběratel současného umění, což byl Richard Adam. Ta doba byla úplně jiná než nyní a než třeba ode dneška před deseti lety.

A ta „rychloobrátkovost“ prodeje umění?

To nechci hodnotit. Sám si vybavuju příběh, kdy jeden člověk koupil obraz s opravdu velkou láskou a nadšením, skutečně to dílo miloval. Ale zkrátka se v jeho životě něco odehrálo a on byl donucen je prodat. To zkrátka neovlivníte. Nyní prožíváme komplikované časy, nejprve pandemie, nyní geopolitika, válka, tak možná podobných příběhů bude víc.

Jak na vás vlastně dopadají tyto dějinné momenty?

Snažím se tomu nepodléhat. Co vlastně můžeme? Můžeme někam poslat peníze, poslat věci, oblečení, dát obraz do charitativní aukce, což samozřejmě dělám... To je vnější prožívání. A jak mě to ovlivňuje vnitřně? Je to další stresor. Teď ještě ani došel jeden a rozjel se další. Je to náročné. Osobně se proto snažím nepoddávat těm obrazům války, které jsou všude, jsou hrozné a vlastně svůdné. Je to těžké zvláště pro nás, co jsme zažili Černobyl a permanentní hrozby jadernou válkou. Jak začalo ostřelování ukrajinské jaderné elektrárny a spustil se tam požár, tak přiznávám, že jsem si musel sednout a rozdýchávat to. Skutečný strach totiž nahání nějaká nehoda, něco nekontrolovatelného, neřiditelného. A tady to bylo blízko.

Takže na vás působí ta chaotičnost?

Hlavně ta blízkost, síla utrpení. Války samozřejmě jsou neustále a byly hrozné i v uplynulých třiceti letech, kdy jsme my žili v míru. Ale nyní si to opět uvědomujeme, cítíme, že se to týká nás. O to je to víc stresující.

Řešíte současnou situaci se studenty?

Oni se hodně angažují v humanitární pomoci. I škola nabízí řadu možností. Probíhá také několik charitativních aukcí.

A má dění již vliv na estetiku, na jejich tvorbu?

Na to je brzy, ale je pravda, že pandemie se na tvorbě podepsala. Lidé obecně se začali více zavírat doma, stranit se. Když jsme se o tom bavili, padl takový obraz, že se lidé na svět dívali jakoby klíčovou dírkou ven. V pracích studentů se to projevilo větší intimitou, byl tam častější eskapismus. Ale na odraz této války je zatím brzy. Samozřejmě tam bude, projeví se, a to velmi silně a zcela jinak, než si nyní představujeme.

Mluvíte se studenty také o ekonomickém rozměru umělecké činnosti?

Když jsem já končil školu a přecházel do uměleckého provozu, tak vlastně žádný neexistoval. Tehdy fungovaly dvě komerční galerie, které nebyly schopny obsloužit tolik mladých umělců. Dneska to je jinak, existuje hodně galerií i dalších institucí. Vypisuje se řada grantů, projektů. Spíš než nějaké poučování jim tedy nabízím informace, co všechno existuje. Ale pro co se nakonec rozhodnou, zda chtějí tvořit pro nějakou sbírku, pro komunitní akci nebo jinam, to ovlivňovat nechci. Mně jde o to, aby jejich věci měly nějakou osobitou hodnotu, autenticitu. Ale musejí si uvědomit, že součástí svobody také je, že jim to nikdo nebude usnadňovat. ■

J&T Banka, a. s. je partnerem:

Česká filharmonie

Galerie Rudolfinum

SLOVENSKÉ
CENTRUM
DIZAJNU
LOGO

Nadace J&T se zapojila i do pomoci uprchlíkům

Nadace J&T pomáhá českým rodinám v nouzi a také organizacím, které těmto rodinám poskytují nezbytné služby. Rychle však zareagovala na aktuální dění a kromě svých dlouhodobých aktivit, které realizuje i nadále, začala pomáhat také ukrajinským uprchlíkům. „Spolu s dalšími organizacemi hledáme, jak co nejlépe nastavit systémovou přímou podporu těmto lidem,“ říká Marie Oktábcová, ředitelka Nadace J&T.

V posledních týdnech se pozornost celého světa obrací k Ukrajině. V České republice jsou statisíce uprchlíků. Jak na situaci reaguje Nadace J&T?

Naše místo je zejména v dlouhodobé pomoci rodinám s dětmi, které k nám přicházejí. Nevíme, jak dlouho válka na Ukrajině potrvá, kolik lidí nakonec přijde, jak dlouho budou muset nebo chtít zůstat. Nemůžeme ale dopustit, aby ti lidé zůstávali týdny či měsíce, možná roky v nejistotě, jak budou žít. Většina nechce sedět se založenými rukama, už teď vidíme, s jakou rychlostí se zaplňují kurzy češtiny, jak se ptají po práci, samostatném bydlení a zapojení dětí do škol. Hledáme proto spolu s dalšími organizacemi, například Charitou Česká republika, jak co nejlépe nastavit systémovou přímou podporu těmto uprchlíkům.

Reagujeme ale také na rychle se měnící situaci a spolupracujeme s mnoha organizacemi na řešení aktuálních potřeb. Kromě jiného jsme finančně podpořili potravinovou banku, společnost Terapie.cz, přispěli jsme na léky pro kyjevskou dětskou psychiatrickou léčebnu, pomáháme navyšovat kapacity neziskových organizací, například organizací Amalthea či Raná péči. Přispěli jsme také na jazykové kurzy či učebnice.

Máte velké zkušenosti s pomocí lidem v nouzi i v situacích, jako jsou například přírodní katastrofy. Je to něco podobného, nebo se jedná o zcela novou situaci, která vyžaduje nová řešení?

Je to pro nás úplně nová situace. Řeší se sice podobné potřeby lidí, kteří přišli o střechu nad hlavou, ale měřítko je úplně jiné, navíc lidé přicházejí z války, mají za sebou ohromná traumata a členy rodiny i nadále

v nebezpečí života. Komplikací je pak jazyková bariéra. Všichni pomáhající se za pochodu musí učit novým dovednostem, například i zkušenosti terapeutů se musejí naučit, jak pracovat právě s traumaty způsobenými válkou. Jedná se navíc o několik stovek tisíc lidí, tedy spolupráce pomáhajících organizací a státu je podle mě zásadní a nutná. O to je to těžší. I v té náročné době mám ale radost, že se zapojené organizace spojují a snaží se situaci koordinovat a řešit společně.

Výzvou bude dobře zvládnout tři klíčové oblasti pro lidi, kteří sem přicházejí – bydlení, trh práce a vzdělávání.

Kde vidíte největší výzvy v pomoci na českém území?

Výzvou bude dobře zvládnout tři klíčové oblasti pro lidi, kteří sem přicházejí – bydlení, trh práce a vzdělávání. A to v horizontu, o kterém navíc nikdo neví, jak dlouho bude trvat. Současně si musíme uvědomit, že nesmíme zapomínat na české obyvatele v nouzi. Jejich situaci řeší stejné organizace, a tak by měl stát myslet na jejich finanční podporu na navýšení personálních kapacit.

Podle ohlasů však aktivita lidí pomalu oslabuje. Co lze dělat pro to, aby zájem lidí pomáhat vydržel co nejdéle?

Ono to tak obvykle bývá. První reak-

ce je rychlá, lidé pomáhají s velkým nasazením, prožívají sounáležitost a hrdost, zvedne se velká vlna solidarity. Po určité době se ale vyčerpají, řeší své vlastní problémy, což je logické a normální. Navíc jsme po náročném období souvisejícím s covidem, všichni jsou unavení. Pak je potřeba dlouhodobě pracovat, řešit napětí mezi lidmi, jejich obavy a bojovat s dezinformačními kampaněmi.

Komunita má pořád velkou moc pomáhat i v drobnostech, které jsou ale důležité, například s ubytováním, se zaměstnáním či s podporou lidí, kteří bydlí v sousedství. Podle mě je důležité koordinovat se, spolupracovat, spojovat síly v okolí, pořádat třeba společná setkání pro ty, kteří pomáhají – vzájemně se podporovat, mluvit spolu a vědět, že na to nejsme sami.

Spolupracujete v této oblasti s dalšími organizacemi?

Jak jsem říkala, právě spolupráce zapojených organizací je v tak extrémní situaci, v jaké se nacházíme, klíčová pro její úspěšné zvládnutí. Proto se kromě přímé pomoci stále setkáváme a operativně řešíme nastavení co neefektivnějšího systému pomoci. Aby pomoc směřovala opravdu tam, kde je to nejvíce potřeba, a nezapomnělo se na žádnou z již zmíněných oblastí. A znovu připomínám, že nesmíme zapomínat na to, že to bude pomoc dlouhodobá.

Poukázala současná situace na nějaké rezervy státu v oblasti sociální péče?

Je to hlavně nedostatečná kapacita služeb i chybějící zákon o sociálním bydlení. Bude velkou výzvou, aby si stát uvědomil, že je potřeba nastavit opravdu stabilní systém financování těchto služeb a konečně přijmout zá-

Marie Oktábcová

Vystudovala Pedagogickou fakultu na Jihočeské univerzitě a absolvovala další vzdělávání v oblasti sociální práce. Dlouhodobě se věnuje především problematice systému péče o ohrožené děti a její deinstitucionalizaci. Je ředitelkou Nadace J&T, místopředsedkyní Asociace Dítě a Rodina a členkou různých odborných skupin v oblasti sociálně-právní ochrany dětí.

kon o dostupném bydlení. Věříme, že právě v těchto dnech se ukazuje význam existence neziskových organizací a stát najde způsob, jak s nimi skutečně partnersky spolupracovat.

Ovlivní nějak pomoc v souvislosti s válkou na Ukrajině běžnou činnost nadace?

Samozřejmě ne, pomáháme dál i českým rodinám v nouzi a organizacím, které těmto rodinám poskytují nezbytné služby. Dlouhodobě podporujeme služby rané péče pro rodiny s dětmi s postižením, organizace pracující s ohroženými rodinami a dětmi, hospicovou péči a další služby. Stále funguje i přímá podpora rodinám, které se ocitnou v krizi. ■

Betonový skok

I v letošním vydání J&T Banka Art Index obsadila první místo Eva Kořátková. Poprvé se do první desítky dostala Anna Hulačová, která se za pět let propracovala z konce první stovky na páté místo.

Beton jako typický materiál industriální éry, beton jako symbol přeměny krajiny moderním průmyslovým zemědělstvím. Právě současný stav zemědělství, jehož cílem je zvyšování produkce a nasycení rostoucí spotřeby a jehož důsledkem je vyčerpání a poškozování půdy a životního prostředí, si vybrala jako hlavní téma aktuální tvorby sochařka Anna Hulačová. Úspěch s betonovými sochami, které zobrazují zvláštní symbiózu a hybridní spojení člověka a zemědělského stroje, slavila loni nejen v Domě umění města Brna na výstavě nazvané Eating Planet.

Podobné téma zvolila i pro svou první samostatnou výstavu v Polsku v galerii Arsenal v Běloustoku. Výstavou Alienbees, save us, please! navíc upozornila na dopady moderního zemědělství na populaci hmyzu v krajině. Ta se za posledních 26 let

snížila zhruba o tři čtvrtiny. Sochařka, která studovala na Akademii výtvarných umění Praha u Jaroslava Róny a Jiřího Příhody, důsledky zemědělské výroby prezentuje v podobě nehostinné krajiny. „Mutantní formy života jako z jedovaté bažiny vystupují z průhledné fólie, jejíž oranžová barva připomíná varování před nebezpečnými chemikáliemi,“ napsali kurátoři polské výstavy.

K brněnské a bělostocké přidala Hulačová ještě další dvě zahraniční sólové výstavy v Lisabonu a španělském Santanderu. A v žebříčku nejzajímavějších a neaktivnějších českých současných umělců J&T Banka Art Index se stala skokankou loňského roku. S nejvyšším bodovým přírůstkem za účast na výstavách poskočila ze 13. na 6. místo. Ještě před pěti lety přítom v žebříčku figurovala na 95. příčce. Na její potenciál server

Artplus.cz, který se na sestavování indexu podílí, upozornil už před pěti lety, kdy ji vyhlásili Osobností roku 2016.

POMOCNÍK NA UMĚLECKÉ SCÉNĚ

Vznik Art Indexu iniciovala v roce 2014 J&T Banka. Mapuje, jak se umělci narození po roce 1960 pohybují v posledních deseti letech v tuzemském a světovém výtvarném provozu. Boduje tuzemské a světové výstavy, veletrhy a další akce, kterých se zúčastnili, podle toho, v jak významné instituci svá díla prezentovali. Více bodů získávají za výstavy v zahraničí a za samostatné výstavy. Z tuzemských institucí si žebříček nejvíce cení výstav například v Galerii Rudolfinum, Galerii hlavního města Prahy nebo Domě umění města Brna.

J&T Banka Art Index vychází z předpokladu, že aby umělec byl úspěšný, musí se pohybovat v mezinárodním prostředí. I při pohledu na současné aukce obrazů je zřejmé, že na nich dosahují nejvyšších cen právě ti autoři, kteří ve své době působili v mezinárodním kontextu. Ať už je to František Kupka, Josef Šíma nebo Toyen.

18

laureátů
Ceny Jindřicha
Chalupeckého

Index v sobě skrývá ještě jeden aspekt dnešního současného umění. Jde o vliv a roli galeristů, kteří umělce zastupují. Je na nich, aby dobremu umělci zprostředkovali cestu na prestižní veletrhy a do uznávaných galerií. Klíčové jsou kontakty galeristů s kurátory a sběrateli. Těm musí umělcovo dílo vysvětlovat a připomínat. Galerie platí i účast umělce na výstavách, dopravu a pojištění děl. Svým způsobem se chovají jako investoři do startupů.

Podobný zahraniční index, který sestavuje server Artfacts.net, vychází z práce německého ekonoma a architekta Georga Francka a jeho teorie ekonomie pozornosti. Podle Francka se kurátor nebo majitel galerie chová jako finanční investor. Zapůjčuje svůj majetek, výstavní prostor, umělci, od něhož očekává výnos z této investice v podobě větší pozornosti či zvýšení reputace. Žebříček nemůže hodnotit dílo konkrétního umělce. Může ale seřadit umělce podle pozornosti profesionálů, která je na ně upřena a kterou do nich investují.

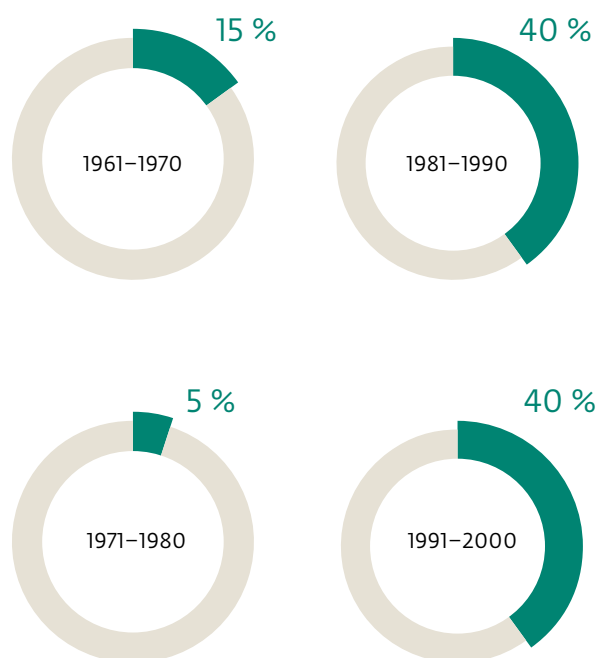
NEJPRODÁVANĚJŠÍ AUTOŘI J&T BANKA ART INDEXU NA AUKCÍCH V LETECH 2012–2021

Jméno autora	Rok narození	Technika	Objem aukčních prodejů
Křištof Kintera	1973	socha	13 783 000 Kč
Pasta Oner	1979	malba / street art	10 371 000 Kč
Federico Díaz	1971	socha/intermedia	9 064 000 Kč
Jakub Špaňhel	1976	malba	5 409 000 Kč
Lubomír Typlt	1975	malba	5 313 000 Kč
Josef Bolf	1971	malba	4 618 000 Kč
Martin Krajc	1984	malba	2 810 000 Kč
Jiří Černický	1966	malba/objekt	2 061 000 Kč
Tomáš Císařovský	1962	malba	1 860 000 Kč
Petr Pastrňák	1962	malba	1 780 000 Kč

KOLIK JE V PRVNÍ STOVCE
MUŽŮ A KOLIK ŽEN?

V JAKÉ DEKÁDĚ JSOU UMĚLCI
NAROZENI?

J&T BANKA
Art
Index

www.jtbankartindex.cz

Top 50 Art Index 2022

	POŘADÍ	AUTOR	TECHNIKA
=	1	Eva Koťátková	socha/koncept
=	2	Kateřina Šedá	akce/koncept
=	3	Zbyněk Baladrán	koncept
=	4	Krištof Kintera	socha
▲	5	Anna Hulačová	socha
▲	6	Jaromír Novotný	malba
▼	7	Dominik Lang	socha/koncept
▲	8	Vladimír Houdek	malba
▼	9	Martin Kohout	video/instalace
▼	10	Jiří Thýn	foto/instalace
▲	11	Jiří Franta – David Böhm	kresba/koncept
▼	12	Pavla Sceranková	socha/koncept
▲	13	Jiří Černický	malba/objekt
▲	14	Jan Kaláb	malba / street art
▲	15	Roman Štětina	video
▼	16	Josef Bolf	malba
▲	17	Alena Kotzmannová	foto/koncept
▼	18	Daniel Pitín	malba
▼	19	Vendula Chalánková	malba/koláž
▼	20	Jakub Nepraš	intermedia
▲	21	Richard Loskot	intermedia
▼	22	Jan Pfeiffer	koncept/socha
▲	23	Matyáš Chochola	malba
▲	24	Marek Meduna	malba
▼	25	Markéta Othová	foto/koncept
▲	26	Lubomír Tykl	malba
=	27	Jan Šerých	malba/koncept
▲	28	Adam Vačkář	video
▼	29	Ján Mančuška	koncept
▲	30	Adéla Součková	kresba/performance
▼	31	Petr Dub	malba/koncept
▼	32	Matěj Smetana	socha/objekt
▲	33	Lukáš Jasanský – Martin Polák	foto/koncept
▲	34	Barbora Kleinhamplová	video
▲	35	Lenka Klodová	socha/koncept
▼	36	Jakub Špaňhel	malba
▲	37	Rafani	akce/koncept
▲	38	Pavel Mrkus	intermedia
▲	39	Lukáš Hofmann (Saliva)	performance
▲	40	Veronika Bromová	foto/performance
▲	41	Lucia Sceranková	foto/koncept
▲	42	Patrik Hábl	malba
▼	43	Aleksandra Vajd	foto/koncept
▼	44	Jiří Skála	koncept
▼	45	Alice Nikitinová	malba
▼	46	Mark Ther	video
▼	47	Milena Dopitová	socha/objekt
▼	48	Federico Díaz	socha/intermedia
▼	49	Jan Nálevka	koncept
▲	50	Martin Lukáč	malba

NEJVÍCE VYSTAVOVANÍ V ČESKU

Autor	Technika
Eva Kořátková	socha/koncept
Anna Hulačová	socha
Rafani	akce/koncept
Pavel Mrkus	intermedia
Lenka Klodová	socha/koncept
Anežka Hošková	malba
Krištof Kintera	socha
Jaromír Novotný	malba
Adéla Součková	kresba/performance
Lukáš Jasanský – Martin Polák	foto/koncept

NEJVÍCE VYSTAVOVANÍ V ZAHRANIČÍ

Autor	Technika
Anna Hulačová	socha
Kateřina Šedá	akce/koncept
Jaromír Novotný	malba
Jan Kaláb	malba / street art
Eva Kořátková	socha/koncept
Zbyněk Baladrán	koncept
Klára Hosnedlová	výšivka/instalace
Krištof Kintera	socha
Hynek Martinec	malba
Anna Slama – Marek Delong	instalace
Igor Hosnedl	malba

Zohledňuje proto aktivitu umělce, kterou si pozornost galeristů získává. Tato pozornost se pak přetavuje do ceny děl umělců. Není neobvyklé, když po podařené sólové výstavě galerie, která umělce zastupuje, zvedne ceny jeho děl až o desítky procent. Za deset let se u některých autorů mohou ceny bez problémů zdvojnásobit. Právě aktivita v uměleckém provozu vyjádřená v J&T Banka Art Indexu je proto dobrým signálem pro sběratele, že díla, do nichž vložili peníze, nemají pouze estetickou a intelektuální hodnotu, ale jsou i výnosným aktivem.

J&T Banka Art Index nehodnotí kvalitu děl jednotlivých umělců. Neříká, že práce autora na prvním místě jsou lepší než umělce na desáté či padesáté příčce. Je jen jedním z pohledů na současné umění, který může sloužit sběratelům nebo investorům jako užitečný pomocník v orientaci na dnešní umělecké scéně. V ročence představených sto jmen je jen zhruba 6 procent aktivních umělců, které při sestavování žebříčku sledujeme.

J&T Banka Art Index, který je společným projektem J&T Banky a ART+, vznikl na přelomu let 2013 a 2014 se záměrem nabídnout potenciálním sběratelům a investorům nástroj, který jim pomůže v orientaci na aktuální domácí výtvarné scéně. Ambicí indexu nebylo a není hodnotit umělecké kvality jednotlivých autorů, ale mapovat jejich institucionální úspěchy. Zjednodušeně řečeno, jak často a v jak prestižních institucích vystavují. Pojem současné umění index definuje rokem narození a započítávány jsou vždy pouze aktivity za posledních deset let.

STÁLICE KOŘÁTKOVÁ

Už čtvrtým rokem vévodí J&T Banka Art Indexu absolventka malířského ateliéru Vladimíra Skrepla a Jiřího Kovandy na pražské AVU Eva Kořátková. Nezměnilo se ani pořadí na dalších třech příčkách, které obsadili Kateřina Šedá, Zbyněk Baladrán a Krištof Kintera. Kořátková ovšem svým pronásledovatelům bodově výrazně odskočila. Po Anně Hulačové získala za své výstavy druhý nejvyšší počet bodů.

v nás cíleně budován strach z jiného, neznámého. Na odlišnost není čas, pro systém představuje hrozbu. To, co je jiné, je často označováno jako nefunkční, neúplné nebo nemocné, něco, co potřebuje opravu nebo vyřazení z chodu. Sociální monstrum je ztělesněním našich naučených obav a strachů. Roste, čím víc rostou nerovnosti a útlak, je kolektivním tělem našich emocí. Ve výstavě vypráví, protože nemůže přestat. Má tam svůj pelech, v noci se možná prochází městem a vrací se vždy o něco větší," řekla o výstavě autorka.

35
finalistů
CJCH

Bodovala zejména výstavou v bratislavské Kunsthalle LAB a v pražské MeetFactory. V Bratislavě se představila výstavou Zvykněte si na mé tělo, mně se v něm žije dobře. „Kořátková se zajímá o marginalizované hlasy, hlasy lidí, kteří nezapadají nebo schválně nechťejí zapadat do zavedených kategorií. Bojují o své místo ve společnosti, či dokonce ve svém těle," napsal o výstavě její kurátor Jen Kratochvíl.

V pražské MeetFactory se představila s projektem Rozhovory s monstrem. „Naše společnost je postavena na nerovnosti a vyčleňování. Od dětství je

SKOKANI

Kromě Anny Hulačové loni výrazně vylepšili své postavení v žebříku také Jaromír Novotný a Jan Kaláb. Novotný se díky třetímu nejvyššímu bodovému přírůstku posunul z osmého na šesté místo. Nejvíce bodů si připsal za sólovou výstavu s názvem Ostatní se nemění v Domě umění města Brna a účast na bienále Laconica v Tsekh gallery v litevském Vilnius. Pomohla mu také účast na skupinové výstavě Silence & Space v belgickém Wijnegenu.

Brněnská výstava představila autorův nový soubor abstraktní monochromní tvorby. Paralelou k tématu výstavy byla metoda používaná v matematice, ekonomii i dalších společenských vědách, nazývaná ceteris paribus (lat. jsou-li ostatní stejné). Jde o zkoumání vlivu změny jedné veličiny na výsledek za předpokladu, že ostatní veličiny zůstanou neměnné.

Malíř a sochař s počátky na tuzemské graffiti scéně, Jan Kaláb, poskočil do první dvacítky. Z 22. místa v roce 2020 se loni dostal už na 14. příčku. Jeho abstraktní geometrické obrazce zaujaly diváky mimo jiné na zahraničních výstavách v pařížské a šanghajské Danysz Gallery a bruselské Macadam Gallery. Loni se představil i v americkém Miami.

BÝT VE STOVCE

Bodový náskok první Evy Kořátkové před druhou Kateřinou Šedou je 598 bodů. Stejný rozdíl dělí šestého Jaromíra Novotného a stou Lenku Vítkovou. Už od druhé desítky jsou rozdíly mezi jednotlivými autory v jednotkách bodů, takže větší výstava je může posunout na vyšší příčky. Takový posun se loni povedl 35 umělcům. Nejvíce si polepšil malíř Martin Lukáč, a to ze 71. na 50. místo. Větší význam než konkrétní umístění tak má samotné zařazení do první stovky.

Pokud se autoři jako Eva Kořátková, Kateřina Šedá nebo Zbyněk Baladrán drží na předních příčkách, znamená to, že aktivně tvoří a o jejich díla je mezi galeristy a kurátory zájem. Ten se pak snadněji přetaví i v zájem sbě-

ratelů, což zvyšuje hodnotu jejich děl. Čím déle se na čelných místech žebříčku udrží, tím je větší šance, že jejich díla i za deset či dvacet let budou získávat na ceně. Stejná logika platí i pro umělce na dalších místech z první stovky.

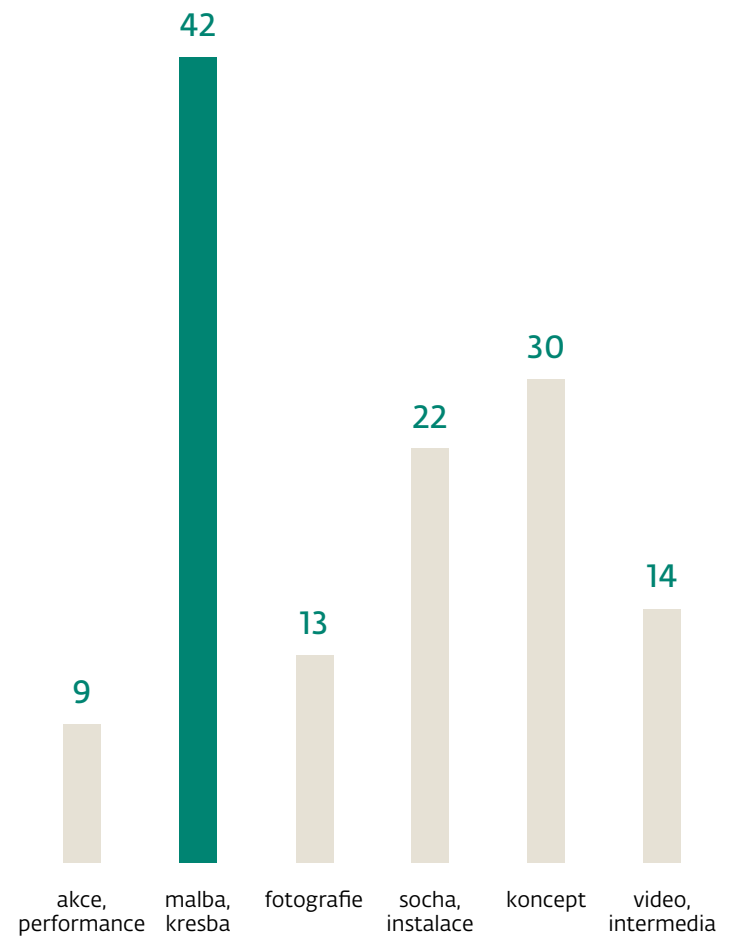
6

nových jmen
v TOP 100

Více než dvě pětiny umělců v první stovce se věnují malbě v kombinaci s další technikou. Sochařů je mezi stovkou nejzajímavějších umělců čtrnáct. Dvanáct umělců se vyjadřuje fotografií. Na video se zaměřuje desítk autorů.

Už na třicet vystoupal počet umělkyní, což je nejvyšší zastoupení žen v dosavadní historii J&T Banka Art Indexu. Tři z nich figurují v první desítce. ■

UMĚLECKÁ TECHNIKA V TOP 100

Úspěchy na aukcích

Přestože J&T Banka Art Index má pomáhat sběratelům a investorům v orientaci na trhu, nezohledňuje prodejní úspěšnost jednotlivých autorů. Nemůže tak činit přímo z povahy současného umění. Díla se prodávají na primárním trhu z galerií, které umělce zastupují. Neexistují tak veřejně dostupné databáze, z nichž by se dal objektivně vývoj cen zhodnotit.

Jediné dostupné údaje pocházejí z aukčního trhu. Nicméně aukce nejsou hlavním způsobem prodeje současného umění. Prodej v dražbách musí autoři či galeristé volit opatrně. Nepovedená aukce může umělci v dalších prodejích ublížit stejně jako nečekaný cenový úspěch, který cenu ostatních děl může zastínit a nastavenou cenovou hladinu zpochybnit.

Ze žebříčku je v posledních deseti letech na tuzemských aukcích měřeno celkovým obratem nejúspěšnější Krištof Kintera. Celkem 144 jeho

děl se prodalo za necelých 14 milionů korun. Aukční rekord drží Mluvič, který se v roce 2018 prodal za 1,5 milionu korun. Loni prošlo aukcemi dvacet Kinterových prací. Sběratele nejvíce zaujal na listopadové aukci Adolf Loos Apartment and Gallery objekt Astra Apocalyptic z rozsáhlého souboru Postnaturalia. Vítěz dražby za něj dal necelých 218 tisíc korun.

Druhým nejprodávanějším umělcem z J&T Banka Art Indexu na aukcích je Pasta Oner. Za 118 jeho prací v uplynulých deseti letech

kupci zaplatili dohromady 10,3 milionu korun. Loni se nejdražší z 33 položek stala malba Backstage, kterou Galerie Kodl v listopadu vydrazila za 456 tisíc korun. Na květnové benefiční výstavě Galerie Kodl pro Nadaci Bátor Tábor bodovaly také práce Federica Díaze (Outside Itself, No. 1 za 360 tisíc korun), Jakuba Špaňhela (Bělásek zelný za 276 tisíc korun) či Lubomír Typlt a jeho Fialová hranice, která se prodala za 210 tisíc korun. Platí, že cenový rozptyl děl těchto autorů na aukcích se pohybuje od několika tisíc až po stovky tisíc korun.

Proč se vyplatí sledovat letošní top 10

Letošní žebříček J&T Banka Art Index je venku a prvních deset příček se proměnilo jen velmi decentně. Zdá se tedy, že jména, která se v čele žebříčku objevují, jsou stabilně velmi dobře přijímána odborníky, některá z nich přitom širší veřejnost téměř nezná. Proč se vyplatí těmto úspěšným českým výtvarníkům věnovat pozornost a co stojí za jejich úspěchem, se pokusí vysvětlit art specialistky J&T Banky Valérie Dvořáková a Anna Pulkertová.

3. ZBYNĚK BALADRÁN

Jeho jméno širší veřejnosti dosud uniká, přesto má v očích odborníků výsadní postavení už dobrých dvacet let. Za tu dobu byl několikrát finalistou Ceny Jindřicha Chalupického, nominován byl na jednu z nejvýznamnějších přehlídek světového umění Manifesta a vystavoval mimo jiné na benátském bienále nebo v newyorské MoMA. I data získaná v rámci sestavování žebříčku J&T Banka Art Index ho pravidelně zařazují mezi nejvystavovanější české umělce v zahraničí. Tam má také skvělé zázemí – kromě pražské Hunt Kastner ho zastupují dvě zahraniční galerie v Bratislavě a v Paříži.

Zbyněk Baladrán se věnuje nejen výtvarné praxi, ale i teorii. Vedle studií na pražské AVU absolvoval i dějiny umění, věnuje se kurátorství či architektuře výstav, a to vše prosakuje do jeho tvorby. V té se věnuje zkoumání dnešního světa a toho, co nazýváme západní civilizací. Pokud jste o Baladránovi ještě neslyšeli, je na čase to změnit.

1. EVA KOŤÁTKOVÁ

Její jméno skloňujeme každoročně již od prvního vydání J&T Banka Art Indexu, kde se po celou dobu stabilně pohybuje na prvních třech příčkách. V čem tkví tajemství jejího úspěchu? Nesporný talent Evy Koťátkové rozpoznala porota Ceny Jindřicha Chalupického již velmi záhy – laureátkou tohoto prestižního ocenění se stala v pouhých 25 letech. Její jméno rezonuje nejen u nás, ale především v zahraničí, kam ji na výstavu zve jedna instituce za druhou. Jen loni vystavovala namátkou v Londýně, Berlíně, Mnichově nebo Madridu a právě teď se na její samostatnou výstavu můžete podívat ve francouzském Bordeaux.

Tvorba Evy Koťátkové spočívá primárně ve větších projektech, strukturovaných instalacích, s nimi souvisejícími performance nebo třeba i v divadelních představeních. To jsou pochopitelně média, která lze jen těžko využívat pro individuální sběratelství. Pro ty z vás, kteří by si do svých sbírek rádi zařadili dlouholetou královnu žebříčku J&T Banka Art Index, máme ale dobrou zprávu: autorka se často věnuje i drobnějším pracím, nejčastěji kolážím či plastikám, které tuto roli plní perfektně.

2. KATEŘINA ŠEDÁ

Další stálíci první trojice žebříčku je Kateřina Šedá. Její tvorbu stojí za to sledovat už jen pro mimořádnou originalitu uměleckého projevu. Kateřina Šedá se za umělkyni sama neoznačuje a nutno uznat, že její práce obvykle přesahují limity umění. Její projekty se nejčastěji zaměřují na vybraný společenský nebo lokální problém, který se autorka snaží pochopit a nejlépe i vyřešit. K tomu si ji v posledních letech zvykly zvat kulturní, ale i jiné instituce nebo starostové obcí, kteří si nevědí rady. Nejčastěji se v této souvislosti zmiňuje slavná londýnská galerie Tate Modern, která si Kateřinu Šedou pozvala v roce 2015, aby do britské metropole přenesla moravskou obec Bedřichovice. A zmiňovat bychom to měli i nadále – Kateřina Šedá byla po Jiřím Kovandovi teprve druhým českým jménem se samostatnou výstavou v Tate Modern. Mezitím získala celou řadu prestižních ocenění nejen za výtvarné umění, ale třeba i za literaturu nebo architekturu.

4. KRIŠTOF KINTERA

Krištof Kintera je jedním z nejpůvodnějších současných umělců, a to i mezi širokou veřejností. Kromě úsměvné a snadno pochopitelné podoby jeho děl mu k tomu dopomohla především velká samostatná výstava v Galerii Rudolfinum Nervous Trees v roce 2017, na kterou se přišlo podívat přes 160 tisíc návštěvníků a jež dosud drží pomyslnou první příčku v návštěvnosti českých výstav.

Kintera se možná proslavil svými monumentálními instalacemi, mezi nejoblíbenější sběratelské artikly ale patří série jeho „kresb“. Nejedná se tak úplně o kresby jako spíš o bílé desky obohacené o různé materiály a často komické nápisy. V Rudolfinu jim byly věnovány hned dvě menší místnosti a dosud je o ně mezi milovníky umění obrovský zájem. Ostatně Kintera vévodí i žebříčku nejprodávanějších současných autorů na aukcích, kde za něj loni sběratelé utratili bezmála 14 milionů korun.

5. ANNA HULAČOVÁ

Anna Hulačová, nepřehlédnutelný talent české výtvarné scény, se za celou dobu sestavování žebříčku J&T Banka Art Index postupně dostala do první stovky, do první padesátky a letos i do top desítky. Není divu, loni byla nejvystavovanější českou autorkou v zahraničí a po Evě Koťátkové i druhou nejvystavovanější umělkyní u nás.

Její figurální sochy mohou připomínat lidové umění, ale i politicky angažovanou tvorbu minulého režimu, v každém případě vynikají mimořádnou řemeslností. Hulačové unikátního výtvarného projevu si v posledních letech všimá zahraniční odborná veřejnost, sběratelé i média. Portál Artsy ji už před pěti lety zařadil mezi 30 nových talentů světa, krátce nato na veletrhu Frieze upoutala pozornost deníku The Guardian, úspěch sklídila na řadě veletrhů včetně toho v Hongkongu v roce 2019 a zásadním milníkem je i akvizice díla Nanebevstoupení Mark 1, které tentýž rok nakoupilo do svých sbírek pařížské Centre Pompidou.

6. JAROMÍR NOVOTNÝ

Jméno Jaromíra Novotného rezonuje nejen v českém kontextu, ale zejména v tom zahraničním. A to dost hlasitě, přestože jeho tvorba svou barevností ani zpracováním nekřičí. Spíše šeptá, ale tak, že hluboce oslovuje sběratele po celém světě. Je již stálíci na různých zahraničních veletrzích i výstavách zejména díky svým dvěma zastupujícím galeriím – pražskou Hunt Kastner a belgickou Geukens & De Vil sídlící v Antverpách a Knokke.

Za dobu existence J&T Banka Art Indexu každý rok Novotného jméno konstantně stoupalo, až se loni umělec dostal do první desítky, kde si letos polepšil ještě o další dvě příčky. Pokud je vám blízká monochromatická abstraktní malba a různé experimenty s vlastnostmi a propustností materiálů, jako je například fotografický papír či organza, nemělo by vám dílo Jaromíra Novotného chybět ve sbírce. Za jeho větší plátna budete muset sáhnout do peněženky trochu hlouběji, ale například jeho fotogramy se dají pořídit za velmi rozumné částky a slibujeme vám, že se na vaší zdi budou vyjímat.

7. DOMINIK LANG

Umělec Dominik Lang se do povědomí širší veřejnosti zapsal zejména svým finálovým dílem v rámci Ceny Jindřicha Chalupického v roce 2013, za které si tuto prestižní cenu pro mladé umělce i odnesl. Tehdy ve své instalaci s názvem Východ Západ nepoužil žádný nový materiál, naopak hmotu ze stávající galerijní paneláže ubral, když do ní vyřzl kruhové otvory. Ty poté umístil zrcadlově proti sobě v prostoru Veletržního paláce. V jednom z nich se tak každé ráno objevovalo vycházející Slunce, ve druhém kruhu naopak s příchodem večera bylo možné pozorovat, jak sluneční kotouč zapadá. Právě tato schopnost pracovat s prostorem vysloužila Langovi možnost podílet se na mnoha výstavách i v pozici architekta expozice.

Od roku 2011 vede Ateliér sochařství na pražské UMPRUM. V jeho tvorbě najdete ale i menší instalace a plastiky. V mezinárodním kontextu se Dominik Lang představil například výstavou Expanded Anxiety ve vídeňském pavilonu Secese či skrze svou instalaci Sleeping City na slavném bienále současného umění v Benátkách. Zastupuje jej pražská galerie Hunt Kastner, a Lang se tak i díky jejímu úsilí od začátku J&T Banka Art Indexu pohybuje v první desítce žebříčku.

8. VLADIMÍR HOUDEK

Laureát Ceny kritiky pro mladou malbu je zároveň jeden z mála umělců věnujících se klasické malbě, který získal v posledních 20 letech Cenu Jindřicha Chalupického. Od začátku existence J&T Banka Art Indexu v rámci zkoumaných kritérií Vladimír Houdek roste. Loni se díky svým výstavním úspěchům poprvé probjoval do první desítky, kde letos ještě o jednu příčku postoupil. Daří se mu oslovovat návštěvníky výstav i sběratele nejen u nás, ale i v zahraničí. Pomáhají mu k tomu dvě zastupující galerie, a to pražská Polansky Gallery a známá vídeňská Galerie Krinzinger.

Zpočátku byla jeho tvorba charakteristická tlumenější barevností v různých tmavých tónech, v posledních letech se u něj však objevuje stále více nerozličnějších barev, když tvoří plátna jako pomyslné přebaly knih jeho smyšleného nakladatelství Atilis Press. Vy si tak můžete na zeď pověsit The Tale of Tomorrow či Spectrum of Melancholy. A pokud se chcete seznámit s nejnovější tvorbou Vladimíra Houdka ještě lépe, můžete vyrazit na výstavu POLIS, která až do konce dubna probíhá v pražské Polansky Gallery a představuje různé podoby města.

9. MARTIN KOHOUT

Multimediální tvorba Martina Kohouta vychází ze studií a života nejen v České republice, ale i ve Frankfurtu, Berlíně či Kolíně nad Rýnem. Umělec reaguje ve své práci na složitost současného života a neschopnost jedince se v něm zorientovat. Kohout je rozhodně jedním z těch umělců, které se vyplatí sledovat a pořídit si do své sbírky i některé jeho video, přestože se nejedná o tradiční sběratelské umělecké médium. Kromě narativních filmů umělec tvoří i více statické a esteticky přitažlivé snímky, které se mohou vyjímat i v interiéru.

Martin Kohout je laureátem Ceny Jindřicha Chalupického z roku 2017. Momentálně připravuje novou generaci umělců na profesní uměleckou dráhu jako odborný asistent v Ateliéru fotografie na pražské UMPRUM. V žebříčku J&T Banka Art Index se v top desítce pohybuje už od roku 2020 s tím, že už rok předtím osciloval na pomyslné hranici, když se umístil na 11. místě.

10. JIŘÍ THÝN

Jiří Thýn patří k našim neznámějším a nejzajímavějším fotografům. Jeho práce je často zařazována do důležitých skupinových výstav, například v Galerii Rudolfinum či v Národní galerii v Praze. Ale ani v zahraničí není neznámý. Mezi jeho největší úspěchy patří například účast na slavném mezinárodním putovním bienále umění Manifesta.

Několik let byl vedoucím Ateliéru postkonceptuální fotografie na FAMU v Praze. Od roku 2020 vede spolu s fotografem Václavem Kopeckým ateliér Aplikovaná a reklamní fotografie na UJEP v Ústí nad Labem. Vyučuje rovněž fotografii na soukromé umělecké škole Scholastika.

Jeho tvorbu na trhu zastupuje pražská galerie Hunt Kastner a jeho díla jsou součástí mnoha soukromých i institucionálních sbírek, například i umělecké kolekce Galerie hlavního města Prahy, kde měl mimo jiné loni na podzim velkou sólovou výstavu v Domě fotografie s názvem Mlčení, torzo, přítomnost. Pořídit si od něj můžete nejen klasické tisky jeho fotografií s netradičními motivy, ale například i fotogramy či instalace. Téměř od začátku vzniku J&T Banka Art Indexu se pohybuje mezi dvaceti nejvýraznějšími současnými českými umělci.

Do Karlových Varů nejen na festival

Mnoho návštěvníků míří do Karlových Varů jen jednou za rok, a to na filmový festival, kdy ve městě panuje neopakovatelná festivalová atmosféra. J&T Concierge přináší tipy na odpočinek a zážitky během celého roku.

Pokud máte před sebou volný víkend a nechce se vám cestovat daleko, jsou Karlovy Vary ideálním místem a je jedno, jestli přijedete v páru, s dětmi nebo s partou kamarádů. Možností je tu mnoho, a to celoročně.

MĚSTO, KTERÉ ŽIJE AKCEMI A KULTUROU

Zahájení lázeňské sezóny je společenská událost odkazující na historii Karlových Varů. Dříve většina hotelů a lázeňských domů na zimní období obvykle zavírala a právě ono zahájení bylo předelem, kdy se město znovu naplnilo hosty. Nyní mají zařízení otevřeno celoročně a odkaz z historie ožívá především při slavnosti, v rámci které se oslavují přírodní léčivé zdroje a děkuje se Karlovi IV. za založení města.

„Letos se jarní událost uskuteční od 6. do 8. května. Podívat se můžete na tradiční průvod Karla IV. s družinou, slavnostní mši v kostele svaté Máří Magdalény, svěcení pramenů nebo navštívit středověké trhy ve Smetanových sadech,“ doporučuje Pavlína Salaba, ředitelka J&T Concierge.

Řadu akcí pořádá také Grandhotel Pupp, který v uplynulých letech prošel významnou rekonstrukcí. Jsou to jak události pro širokou veřejnost, jako například slavnosti vína, vánoční trhy či květinový food festival, tak kulturní akce privátního charakteru ve Slavnostním sále, kde se pořádají komornější koncerty, burlesky nebo novodobý cirkus.

Za návštěvu určitě stojí i festival „Vary září“, což je obdoba pražského festivalu Signal, kdy se do-

minanty historického centra stanou součástí zajímavé multimediální show. Milovníci vážné hudby pak mohou do Varů zavítat několikrát do roka v rámci Mezinárodního festivalu klasické hudby, který letos láká na Saleema Ashkara, jenž je jedním z nejuznávanějších světových interpretů Beethovena, nebo na Sayako Kusakaovou, první koncertní mistryni působící ve věhlasných orchestrech v Berlíně nebo v Japonsku.

DO KARLOVÝCH VARŮ ZA SPORTEM

Město Karlovy Vary je i cílem sportovních nadšenců. V létě se zde uskuteční již 9. ročník karlovarského půlmaratonu, jehož trasa vede přímo okolo kolonády. Začátkem září ve městě proběhne víkendový prestižní souboj české elity se světovou špičkou v triatlonu. Karlovarská trať je po právu považována za jednu z nejkrásnějších, ale zároveň i nejtěžších. Organizátoři programu mysleli i na rodiny a přichystali pro ně mj. nesoutěžní rodný noční běh City Night Run kolem lázeňských dominant.

Na své si tu přijdou i cyklisti všech výkonností. „Doporučujeme udělat si výlet do Národního parku Svatošské skály. Od hotelu Pupp je to příjemná cesta slabou hodinu s příjemným převýšením. Ze skal je totiž krásný výhled do údolí řeky Ohře, podél níž se dá v případě zájmu dojet až na hrad Loket, v jehož amfiteátru se konají různé akce a koncerty,“ říká Pavlína Salaba.

Díky tomu, že tato cyklotrasa vede podél řeky, je dost přívětivá i k rekreačním cyklistům. Pro ty zdatnější bude zajímavý výšlap do Krušných hor a milovníci historie můžou vyrazit třeba do Bečo-

TAJNÝ TIP J&T CONCIERGE

Poslední dubnový víkend proběhne v Chateau Cihelny pod hlavičkou známého Champagne festivalu Grand Jour speciální privátní akce, která dokonale skloubí víno, golf a prvotřídní gastronomii. Více informací u J&T Concierge.

va nad Teplou, kde je na zámku vystaven relikvíř svatého Maura, který je po korunovačních klenotech druhou nejvýznamnější movitou památkou v České republice. Během parného léta se můžete navíc cestou osvěžit v řadě venkovních koupacích ploch.

Relax v lázních se dá během zimních měsíců dobře zkombinovat s návštěvou skiareálu Klínovec, který nabízí řadu kvalitních služeb. Lyžovat se tu dá na 30 kilometrů dlouhých sjezdovkách, které disponují pěti lanovkami s jedenácti vleky, nechybí ani pásy pro malé děti. Navíc sjezdovky jsou propojeny s německým Fichtelbergerem, čímž celá lokalita získává na atraktivitě.

KDE SE NAJÍST

Le Marché

V restauraci vaří výhradně z čerstvých sezónních surovin, menu obměňují s každým novým dnem a při čekání na jídlo tu můžete kuchaře sledovat přímo v otevřené kuchyni. Objednat si lze například tříchodový oběd a večeři, šestichodové menu nebo VIP menu šéfkuchaře, které se odehrává v bezprostřední blízkosti kuchyně.

KAM ZAJÍT NA NĚCO SLADKÉHO

Bonjour

Bonjour je rodinná kavárna s největší nabídkou kvalitního italského prosecca v Karlovarském kraji. Nabídka se tu mění každý den nejen podle sezónních surovin, ale také podle nálady místních cukrářek. Majitelka si zakládá na konceptu „jako od maminky“, tedy na poctivém pečení a vaření bez náhražek a chemie. V prostorách kavárny se také příležitostně pořádají ochutnávky a festivaly jako Prosecco Art Lounge (streetartový festival) či Ladies Fashion Day (bleší trh).

KAM ZAJÍT NA SKLENÍČKU

Becher's Bar

Legendární Bechers bar zná nejspíše každý. V nedávné době prošel menším „liftingem“, a to díky Vítězslavu Cirokovi, který patří mezi nejlepší barmany světa. Doporučujeme navštívit jejich instagramový účet, který vás naláká ochutnat ne jeden drink. Na lístku samozřejmě nechybí koktejl Vesper, jenž byl stvořen pro bondovku Casino Royale.

KDE SE UBYTOVAT

Kdo nebydlel v Grandhotelu Pupp, jako by v Karlových Varech ani nebyl. „Osobně si nejvíce užívám krásnou atmosféru u jídla. Vždy jsem se tu setkala s opravdu milým a pozorným personálem. Hotelová snídaně je noblesní a člověk se zde nějak zastaví v čase a raduje se ze začátku nového dne. Odpolední káva s dortem pana Puppa je už moje karlovarská tradice. Doporučila bych i večeři v Grandrestaurantu, kde můžete ochutnat sezónní menu převážně z lokálních surovin,“ sdílí vlastní zkušenost Pavlína Salaba.

Pupp se na rozdíl od ostatních zdejších hotelů nezaměřuje na léčebné pobyty, ale na relaxaci. Kromě bazénu a klasických spa procedur si tu hosté mohou vychutnat kvalitní ájurvédské masáže. „Za J&T Concierge doporučujeme obličejovou masáž, která snižuje stres, napíná pokožku a má zklidňující a protizánětlivé účinky,“ uvádí Pavlína Salaba.

Pupp uvítá i čtyřnohé mazlíčky, pro které je připravený pelíšek, misky, případně i speciální psí menu.

TIP: Klienti J&T Concierge mohou využít speciální VIP nabídku na ubytování nebo lázeňské procedury.

J&T CONCIERGE SE ZAMĚŘUJE NA CESTOVÁNÍ U NÁS I PO CELÉM SVĚTĚ. POSKYTUJE KOMPLETNÍ SERVIS VČETNĚ ZAŘÍZENÍ DOPROVODNÉHO PROGRAMU A TIPŮ NA JEDINEČNÉ ZÁŽITKY.

BÝT DÁLE.

JE MÍT TO SVÉ DÁLE.
MÍT NA ČEM STAVĚT.
MÍT CO DÁLE.
MÍT KAM DÁLE.
MÍT S KÝM DÁLE.
MÍT PROČ DÁLE.